

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἔχουσαν παιδικὸν περιοδικὸν εὐγενεστέον, ἐπιζητῶν παρασχῆναι εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ἰσημερινὰς, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα χρίστατον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς κατὰς.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΔΗΛΟΥΜΕΝΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ : Ἐπιστὸν δραχμῆς 100. Ἐξέμνηον
ἰσχυρ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ : Ἀλυόπτου γράμμα διατρίτ. 50.—
Ἀκρωτίας θαλάσσια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει
τῶν ἑλλων Κρατῶν θαλάσσια 10.

Ἐξέμνηον καὶ Τρίμηνος ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΜΒΗΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1878

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' οἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουσιν τὴν 1ην εἰσοδεόμενου μηνός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἐπιθ. 42, παρὰ τὸ Βαρθολομαῖον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 16 Νοεμβρίου 1928

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 50

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Ὁ Ζάκ ἀρχισε νὰ τὸ ταχτοποιεῖ χω-
ρὶς νὰ χάσει στιγμή. Ἐβάζε καρφιὰ στὴν
τοιχά, τοποθέτησε τὰ ρούχα του, κρέ-
μασε τὸ πορτραῖτο τῆς κυρίας Ἐσπέρ
ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, κι' ἔκαμε δι.τι
μποροῦσε γιὰ νὰ τὸ στολίσει τὸ κοινὸ
αὐτὸ δωμάτιον ἐνὸς ξενοδοχείου. Ὑστερα
τόσιμησε κάτω στὸ πόδι, γιὰτὶ πεινοῦσε,
καὶ βγήκε ἀμέσως.

Βγαίνοντας, εἰδοποίησε τὸν κ. Πιλουά
ὅτι ἀπόψε ἐξαιρετικὰ θὰ γύριζε
λογάκι ἀργά, καὶ τὸν παρακάλε-
σε νὰ ἔχει ἔτοιμο ἕνα δειπνο γιὰ
δυσὸ ἄτομα. μὲ λίγο καλὸ κρασί.

* *

Πῆτε μου σὰς παρακαλῶ, γιὰ-
τί ὁ Ζάκ ἦταν τόσο βέβαιος ὅτι
θὰ μ' ἔβρισκε στὸ θέατρο Μον-
παρνάς; Μποροῦσα μὴ χαρὰ νὰ
εἶχα φύγει ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ
τοῦ εἶχα γράψει τὸ φοβερὸ ἐκει-
νο γράμμα, ποῦ δὲν ἔφυγε...
Κι' ἔμωσ ὄχι! Τὸ Ζάκ τὸν ὀδη-
γοῦσε τὸ ἐνστικτο, ἕνα ἐνστικτο
μητρικόν. Εἶχε τὴν πεποίθησιν
πὺς θὰ μ' ἔβρισκε ἐκεῖ κι' ὅτι
τὸ ἴδιον βράδυ θὰ γυρίζαμε μαζὶ
στὸ ξενοδοχεῖο του. Γι' αὐτὸ τὸ
ἔτοιμάσε ὄλα, ἀκόμη καὶ τὸ σερ-
βίτιο μου γιὰ τὸ δειπνο.

Εἶχε συλλογιστεῖ ὡστόσο, ὅ-
τι γιὰ νὰ μὲ πάρει, θάπρεπε νὰ
μὲ βρεῖ μόνον, χωρὶς νὰ παρουν
μυρωδιὰ οὔτε ἡ κυρία Ἰρμα Μπο-
ρέλ, οὔτε οἱ ἄλλοι ἠθοποιοί. Γι'
αὐτὸ δὲν ἤρθε ἴσα στὸ θέατρο,
νὰ ζητήσῃ πληροφορίας. Στὰ
παρασκήνια, σκέφθηκε, φλυα-
ροῦν ὄλοι καὶ μαθαίνονται ὄλα.
Καλύτερα λοιπὸν νὰ ἐνεργήσου-
με μυστικὰ.

Ἀρχισε τότε νὰ κοιτάζει τὰ
προγράμματα, ποῦ ἦταν τοιχο-
καλλημένα σ' ὄλα τὰ μαγαζιά
τῆς γειτονιάς. Δὲν ἀργήσε νὰ

βρεῖ αὐτὸ ποῦ ζητοῦσε κι' ἀφήσε μὴ
φωνῇ χαρὰς.

Τὸ θέατρο Μονπαρνάς ἔδιν' ἐκεῖνο τὸ
βράδυ τῆ «Μαρία-Ἰωάννα», δράμα πεν-
τάπρακτο, ὅπου τοὺς κυριώτερους ρόλους
εἶχαν οἱ κυρίες Ἰρμα Μπορέλ καὶ Ντε-
ζιρέ Λεβρά.

Τὸ πρῶτο μέρος περιλάμβανε ἕνα μον-
νόπρακτο κωμειδύλλιο, ποῦ θὰ τῷ παι-
ζαν οἱ κκ. Δανιήλ, Ἀντωνίνος καὶ ἡ
δεσποινὶς Λεοντίνη.

— Ἡ δουλειὰ μας πηγαίνει καλὰ, σκέ-
φθηκε ὁ Ζάκ. Παίζει στὴν ἀρχὴ καὶ παί-
ζει χωριστὰ ἀπὸ τὴ φοβερὴ προστάτρια.

Καὶ μπήκε σ' ἕνα καφενεῖο, γιὰ νὰ
περιμείνῃ τὴν ὥρα τῆς ἀπαγωγῆς.

Μόλις βράδυνασε, πῆγε στὸ θέατρο, ὅ-
που ἡ παράστασις εἶχε κίβλας ἀρχίσει.
Δὲν μπήκε, ἀλλὰ ἔκαθε βόλτες μπροστὰ
στὴν εἴσοδο, μαζὶ μὲ τοὺς ἀστυφύλακες.

Αὐτὸ βάσταξε πάνω-κάτω μὴ ὥρα.
Κάπου κάπου, ἔφταναν ὡς τ' αὐτιά του
τὰ χειροκροτήματα, σὴν μακρινὸς ἤχος
ἀπὸ χαλάζι, κι' ὁ Ζάκ ποιοῦσε ἀληθινὰ,
ὅταν συλλογιζόταν ὅτι ἴσως ὁ κόσμος
χειροκροτοῦσε ἔτσι τίς γκριμάτσες τοῦ
ἀγαπημένου του «παιδιοῦ». . . Κατὰ τίς
ἐγνιά, ἕνα κύμα ἀνθρώπων χύθηκέ μὲ
θόρυβο στὸ δρόμο.

Τὸ κωμειδύλλιο εἶχε τελειώ-
σει. Μερικοὶ γελοῦσαν ἀκόμη,
μερικοὶ σφύριζαν καὶ φώναζαν ὅ
ἕνας τὸν ἄλλον, σὲ τρόπο ποῦ
γινόταν μὴ φοβερὴ φασαρία.

Χαμένος μέσα στὴν ἀνθρώπι-
νη αὐτὴ θάλασσα, περιμένε λι-
γες στιγμῆς ἀκόμη. Ὑστερα, ὅ-
ταν κόντευε νὰ τελειώσει πῶ τὸ
διάλειμμα κι' ὁ κόσμος γύριζε
πάλι μέσα, γλύστρησε κι' ὁ Ζάκ.
σ' ἕνα διάδρομο, ποῦ ἦταν ἡ εἴ-
σοδος τῶν ἠθοποιοῦν, καὶ ζήτησε
νὰ μιλήσῃ στὴν κυρία Μπορέλ.

— Ἀδύνατο! τοῦ ἀπάντησε
ὁ Ἄσπρος Κούκος. Αὐτὴ τῆ στιγ-
μὴ βρίσκεται στὴ σκηνή.

— Ἄ, εἶχε κι' ὁ Ζάκ τὴν πο-
νηριά του! Μὲ τὸ ἡσυχότερο ὄ-
φος τοῦ κόσμου, ἀπάντησε:

— Πολὺ καλὰ! Ἄφου δὲ μπο-
ρῶ νὰ ἴδω τὴν κυρία Ἰρμα Μπο-
ρέλ, μοῦ κάνετε τὴ χάρη νὰ φω-
νάζετε τὸν κύριο Δανιήλ; Θὰ
πῶ σ' αὐτὸν κάτω γιὰ τὴν κυρία.

Σὲ λίγο, καθὼς εἶδαμε, ἡ μη-
τέρα Ζάκ εἶχε πάρει πίσω τὸ παι-
δί της καὶ τὸ πῆγαινε θριαμβευτι-
κὰ στὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ Παρισιοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Τ' ἀνεῖρο

— Γιὰ κοιτάξε, Δανιήλ! μοῦ
εἶπε ἡ μητέρα μου ὁ Ζάκ μόλις
μπήκαμε στὸ δωμάτιο τοῦ ξενο-

«Καὶ μπήκε ἡ κυρία Ἰρμα Μπορέλ». (Σελ. 569, στ. γ')

δοχείου Πιλούα. Δεν είναι ώρα να έδω ; Δέ σου φέρω στο νου ή πρώτη βραδυά που έφτασες στο Παρίσι ;

«Αληθινά, όπως κι' εκείνο το βράδυ, μ'αυτήν την περιπέτεια να χαρούμενο δείπνο πάνω σ' ένα κατάκοπο τραπέζι κίτρινο : Η πτήση μουσικοβόλησε, το κρασί σπινθήριζε, οι φλόγες των κεριών ελαμπαν καθάριες μέσα στα ποτήρια . . .

Κι' όμως ! Δεν ήταν, όχι, δεν ήταν το ίδιο πράγμα. Υπάρχουν ευτυχίες που μιιά φορά τις γεύεται κανείς και δε μπορεί πια να τις ξαναβρεί.

Το δείπνο ήταν το ίδιο, αλλά κάτι έλειπε. Έλειπε ο ένθουσιασμός του πρώτου έρχομού, τα ώραία σχέδια για το μέλλον, τα φιλόδοξα όνειρα, και προπάντων εκείνη ή άδολη εμπιστοσύνη, που φέρνει το γέλιο στα χείλη και την όρεξη.

«Ολ' αυτά είχαν μείνει στο καμπαριό του Σαιν-Ζερμίν, και μεις οι δυο μοιάζαμε τώρα σαν έρημοι κίμονοι.»

«Όχι, δεν ήταν πια το ίδιο, και τότε νοιώθα αυτό τόσο βαθιά, ώστε μουρθάν δάκρυα στα μάτια.»

Είμαι βέβαιος ότι μιιά παρόμοια κρυφή επιθυμία να κλάψει θα είχε κι' ο Ζάκ. «Αλλά είχε το κουράγιο αυτός να καταπιεί τα δάκρυά του και να μου πει με προσποιητό κέφι :

— «Έλα τώρα, Δανιήλ, άσε πια τα κλάματα. Μιά ώρα τώρα, άλλο δεν κάνεις ! (Μέσα στ' άμάξι, καθώς μου μιλούσε, εγώ έκλαιγα αδιάκοπα πάνω στον ώμο του.) Τέτοια υποδοχή μου κάνεις λοιπόν ; Καίμενε, όταν σε βλέπω να κλαίς έτσι, θυμούμαι τα χάλια που είχα, όταν ήμουν μικρός κι' έκλαιγα από το πρωί ως το βράδυ. Να σου φέρω ένα καθρέφτη να ιδείς τί μούτρα κάνει κανείς όταν κλαίει ;

Μούφερε τον καθρέφτη και κοιτάχτηκα, αλλά δε γέλασα . . . Αιστάνθηκα μόνο ντροπή . . .

«Η κίτρινη περρούκα μου ήταν κολημένη πάνω στο μέτωπό μου, τα μάγουλά μου ήταν γεμάτα άσπρα και κόκκινα φιασίδα, άνακατεμένα με ιδρώτες και δάκρυα . . . «Ήταν φοιχτό ! «Έβγαλα την περρούκα με άηδία και πήγα να την πετάξω μακριά μου. «Αλλά την τελευταία στιγμή κάτι σκέφθηκα και την κρέμασα σ' ένα καρφί στον τοίχο

«Ο Ζάκ με κοίταζε με άπορία. — Γιατί την κρεμάς εκεί, Δανιήλ ; Δεν πιστεύω να σ' άρέσει αυτό το τρόπαιο !

«Εγώ του άπάντησα σοβαρά : — «Όχι, Ζάκ, δεν είναι τρόπαιο. Είναι ή τόψη μου, που θέλω να την έχω πάντα μπροστά στα μάτια μου.

«Ένα θλιβερό χαμόγελο πέρασε από τα χείλη του Ζάκ, αλλά σχεδόν άμέσως πήρε το χαρούμενο ύφος του.

— «Άς τάφήσουμε αυτά ! είπε. Τώρα που έβγαλες αυτά τα μασκαράλκια

και σε βλέπω πάλι όπως σ' ήξερα, άς κάτσουμε να τσιμπήσουμε κάτι. Πειθαίνο, ξέρεις, της πείνας.»

Δεν έλεγε άλήθεια ο Ζάκ. Δεν πεινούσε, ούτε αυτός ούτε κι' εγώ. Του κάκου πολέμουσα να τιμήσω το φαγητό.

«Ό,τι έβάζα στο στόμα μου, στεκόταν στο λαιμό μου, και μ' όλες τις προσπάθειές μου να κρατιέμαι, τα δάκρυά μου έτρεχαν μέσα στο πιάτο μου.

«Ο Ζάκ με κρυφοκοίταζε και μιιά στιγμή μου έλεπε :

— «Μά γιατί κλαίς, Δανιήλ ; Μήπως λυπάσαι που άφησες το θέατρο ; Μήπως τάχεις μαζί μου που ήρθα και σε πήρα !

«Εγώ του άποκρίθηκα θλιβερά :

— «Είναι πολύ πικρός αυτός ο λόγος σου, Ζάκ. «Αλλά έχεις το δικαίωμα να πεις ό,τι θέλεις.

«Έξακολουθήσαμε να τρώμε έτσι με τ' στανιό κήποσση ώρα. Στα τελευταία όμως ο Ζάκ βαρέθηκε αυτήν την κωμωδία, έσπρωξε τ' πιάτο του κι' έλεπε :

— «Σίγουρα δεν έχουμε όρεξη. Καλύτερα να πλαγιάσουμε.

Μιά παροιμία στον τόπο μας λέει ότι «έγνοια κι' ύπνος δεν πάν μαζί». Η δική μου έγνοια, αυτή τή νύχτα, ήταν να συλλογίζομαι όλα τα καλά που είχε κάνει για μένα ο Ζάκ κι' όλα τα κακά που του είχα κάνει εγώ. Σύγκρινα τή ζωή μου με τή δική του, τον έγωισμό μου με την άφοσίωσή του, την ήρωική ψυχή του με την άναδρη δική μου. Η διαγωγή του Ζάκ με δίδασκε ότι μιιά ευτυχία υπάρχει στον κόσμο : να κάνει κανείς ευτυχισμένους τους άλλους. Και ή συνειδησή μου μου φώναζε από μέσα εκείνο το βράδυ : «Τώρα πια ή ζωή σου έχει κατασραφεί. Έχασες την εκτίμηση του άδελφού σου, των φίλων σου (και θυμάμαι έδω και την Καμίλλη), έχασες και του έαυτού σου του ίδιου την εκτίμηση. Τί θάπογίνεις τώρα, καίμενε Δανιήλ ;»

Οι σκέψεις αυτές με κράτησαν άγρυπνο ως τή χαραυγή . . . Κι' ο Ζάκ το ίδιο άγρυπνος ήταν. Τον άκουγα που στριφογύριζε δεξιά κι' άριστερά κι' έδωχε με τον ξερό και σύντομο βήχα του.

— Βήχεις, Ζάκ, του είπα σιγά-σιγά. Μήπως είσαι άρρωστος ;

— Δεν είναι τίποτα, μου άπάντησε. Κοιμήσου τώρα.

«Από τή φωνή του κατάλαβα πως ήταν μαζί μου θυμωμένος περισσότερο παρ' όσο ήθελε να φαίνεται. Αυτό με λύπησε κατάκαρδα κι' έχωσα το κεφάλι μου μέσα στην κουβέρτα κι' έκλαψα, έκλαψα, ως που με πήρε ο ύπνος.

«Όταν ξύπνησα, είχε ξεμερώσει πια. Ο Ζάκ δεν ήταν στο πλάι μου. Νόμισα πως θα είχε βγει έξω, αλλά καθώς μέριασα τις κουρτίνες του κρεβατιού, τον είδα στην άλλη άκρη του δωματιού, ξαπλωμένο σ' ένα καναπέ και χλωμό,

άπιστευτα χλωμό . . . Μιά τρομερή ιδέα πέρασε σαν άστραπή από το μυαλό μου.

— Ζάκ ! . . φώναξα κι' άρμησα κοντά του.

Κοιμόταν κι' ή φωνή μου δεν τον ξύπνησε. Τί περίεργο ! Στο πρόσωπό του είχε μιάν έκφραση πόνου, που ποτέ άλλοτε δεν την είχα προσέξει, κι' όμως μου φαινόταν σά γνώριμη. Τ' άδυνατισμένο πρόσωπό του, ή χλωμάδα του, ή διαφάνεια των λεπτών χειρών του, όλ' αυτά μου φερναν πόνο καθώς τάβλεπα, αλλά έναν πόνο που κι' άλλοτε δεν είχα νοιώσει.

Κι' όμως δεν ήταν ποτέ του άρρωστος ο Ζάκ. Ποτέ του δεν είχε κάτω από τα μάτια του αυτό το γαλάζιο ήμικύκλιο, ποτέ το πρόσωπό του δεν ήταν τόσο άσπρο . . . Πού είχα λοιπόν ξαναδεί όλ' αυτά τα πράγματα ;

Ξαφνικά, μου ήρθε ή ανάμνηση του όνειρου μου. «Αλήθεια, είχα ιδεί στον νερό μου το Ζάκ, χλωμό, φρικιαστικά χλωμό, ξαπλωμένο στον καναπέ, πεθαιμένο . . . Ο Ζάκ πέθανε, Δανιήλ, και τον σκότωσες εσύ ! . .

Τή στιγμή αυτή, μιιά χρυσή άχτίδα μπήκε δεξιά από το παράθυρο κι' έπεσε πάνω στο χλωμό κι' άψυχο πρόσωπο . . . Τί χαρά ! Ο Ζάκ ξυπνά, τρέχει τα μάτια του και, καθώς με βλέπει μπροστά του, μου λέει :

— Καλημέρα, Δανιήλ ! Κοιμήθηκες καλά ; εγώ, ξέρεις, έδιηχα πολύ και, για να μη σε ξυπνήσω, σηκώθηκα και πλάγιασα στον καναπέ.

Κι' ενώ μου μιλεί έτσι ήσυχα-ήσυχα, εγώ τρέμω άκόμη δρόκληρος από το παράξενο και τρομαχτικό δράμα μου, κι' από μέσα μου παρακαλώ το Θεό μ' όλη μου τήν καρδιά :

— Θεέ μου, φύλαξέ μου το Ζάκ !

«Όστόσο, ή μέρα ήταν χαρούμενη, μ' όλο πού δεν πώς ή μέρα φαίνεται από την αλήγη. Γελάσαμε μάλιστα με τήν καρδιά μας, όταν είδαμε πως τα μόνα ρούχα που είχα πάρει μαζί μου, ήταν μιιά βελουδένια κυλόττα κι' ένα κόκκινο ζιλέ με χρυσά σειρήνια, δηλαδή, ό,τι φορούσα την ώρα τής «άπαγωγής».

— Να πάρει ή ευχή, είπε ο Ζάκ, δε μπορεί να τα θυμάται όλα κανείς. Ξεχάσαμε τα ρούχα σου στο θέατρο. «Άς είναι, δεν πειράζει, θα πάμε στο ράφτη να ντυθείς. «Απαράλλαχτα όπως ήταν πρωτοήρθες, θυμάσαι, Δανιήλ ;

«Τόλεγε αυτό για να μ' εύχαριστήσει, αλλά τόνωθε πως τα πράγματα ήταν τώρα πολύ άλλαγμένα. Είδε όμως πως έγινα σκεπτικός και πήρε άλλο ύφος.

— «Έλα τώρα, Δανιήλ, άς αφήσουμε τα περασμένα. Νέα ζωή άνοίγεται τώρα μπροστά μας, και πρέπει να προσπαθήσουμε να την κάνουμε καλύτερη απ' τήν περασμένη . . . Δεν ξέρω τί σκο-

πέυεις να κάμεις «Αν θέλεις όμως ν' άρχισεις πάλι να γράφεις, έδω είναι τραπέζι και μελάνι. Το δωμάτιο είναι ήσυχο, τα πουλάκια κελαϊδούν στον κήπο. Βάζουμε, αν θές, το τραπέζι μπροστά στο παράθυρο.

«Εγώ τον έκοψα ζωηρά :

— «Όχι, Ζάκ, άς λείπουν πια τα ποιήματά ! «Αρκετά μ'ες έστοίχιζαν ως τα τώρα. «Από δω και στο έξης θα κάμω ό,τι έχω και σ' : θα έργαστώ, θα βγάλω το φωμί μου και θα σε βοηθήσω όσο μπορέσω, να φτιάξουμε το σπιτικό

«Εκείνος τότε χαμογέλασε και μου είπε ήσυχα ήσυχα :

— «Ώραία σχέδια, κύριε ποιητή. «Αλλά δε σου ζητούμε τόσο πολλά. Μόνο να κάθεται πρόνοια και να μη γυρίζεις στα θέατρα . . . Αφτά όμως θα τ' ποιούμε άλλοτε. Για τήν ώρα, πάμε ν' αγοράσουμε ρούχα για τήν άφεντιά σου.

«Αναγκάστηκα, για να βγω έξω, να φερέσω μιιά ρεντιγκότα του Ζάκ, που μου κρεμόταν ως τ' παπούτσια και μ' έκανε ν' φαίνομαι σά μουζικάντες από το Πεδεμόντιο. Δεν έλειπε παρά μόνο μιιά άρπα ! Νά ήταν άλλοτε, θα ντρεπόμουν να ξεμυτίσω στο δρόμο μ' αυτά τα χάλια. Σήμερα όμως δεν έδινα μονόλεφτο κι' αν γελοούσαν οι διαβάτες με μένα. «Ήταν άλλα πράγματα, που μ' έκαναν να ντρεπούμαι περισσότερο, ό, πολύ περισσότερο . . .

— Τώρα που είσαι ντυμένος όπως όλοι οι Χριστιανοί, μου είπε ο Ζάκ, όταν βγαίναμε από το έμπορικό, θα σε πάω πάλι στο Ξενοδοχείο Πιλούα, κι' ύστερα θα πεταχτώ να ιδώ αν εκείνος ο έμπορος, που του κρατούσα τα βιβλία, έχει πάρει άλλο λογιστή, ή με θέλει άκόμη. Τα λεφτά του Πιερότ θα σωθούν σε λίγο και πρέπει ν' έχουμε κάτι να τρώμε.

«Ήθελα να του πώ «Ζάκ, πήγαινε στον έμπορο κι' εγώ πηγαίνω μόνος μου στο σπίτι».

«Αλλά δεν του τόπα, για να μη τον βάλω σε ύποψης, γιατί κατάλαβα ότι δε μούχε εμπιστοσύνη να μ' αφήσει μόνο, για να μην το σκάσω πάλι και χαθώ. «Ω, αν ήξερε πόσο διαφορετικές ήταν οι διαθέσεις μου !

«Πήγαμε μαζί στο Ξενοδοχείο. «Αλλά μόλις έφυγε ο Ζάκ, άμέσως βγήκα κι' εγώ στο δρόμο. Είχα τις δουλειές μου κι' εγώ.

«Όταν γύρισα, ήταν άργά. Μέσα στο μισοσκότεινο κήπο μιιά ψηλή σκιά πηγαινερχόταν σε ταραχή. «Ήταν ή μητέρα μου ο Ζάκ.

— «Καλά έχω και ήρθες, μου είπε ριγώντας από τή βραδινή ψύχρα. «Ετοιμαζόμουν να πάω στο θέατρο Μονπαρνάς.

«Εγώ θύμωσα λιγάκι :

— Ζάκ, είπα, δεν είναι σωστό ν' άμ-

φιβάλλεις άκόμη τόσο πολύ για μένα . . . «Έτσι λοιπόν θα ζούμε από δω και στο έξης ; Σου όρκίζομαι σ' ό,τι αγαπώ περισσότερο σ' αυτόν τον κόσμο, ότι δεν έρχομαι από το θέατρο, ότι δε θα ξαναπατήσω ποτέ στο θέατρο, κι' ότι έχω σ' απ' όλοτελα τήν τρέλα μου εκείνη . . . Τί άλλο να σου πώ για να σε πείσω ;

«Δέ θυμούμαι άκριβώς τί μου έλεπε, αλλά θυμούμαι πως κούνησε θλιβερά το κεφάλι και ψιθύρισε :

— Μακάρι να μαρούτσα να σε πειστήσω . . .

Κι' όμως εγώ μιλούσα με όλη μου τήν ειλικρίνεια. Είχα πάρει πια τήν άπόφασή να ξεχάσω τα περασμένα και ν' άρχίσω μιιά νέα ζωή, ταχτική και φι-

λόπονη . . . «Αλλά πού να με πιστέψει πια ο Ζάκ ! Και με το δικιο του ο καίμενος. Του είχα κάμει τόσα και τόσα !

Πέρασαμε το πρώτο αυτό βράδυ στο σπίτι μας, καθισμένοι πλάι στη φωτιά σά να ταν χειμώνας, γιατί το δωμάτιο ήταν άγρό και άισθανόμαστε τήν ύγρασία του κήπου ως το κόκκαλο. «Υστερα, ξέρετε, όταν είναι κανείς λυπημένος, του άρέσει να βλέπει λίγη φωτιά . . .

«Ο Ζάκ έργαζόταν, έγραφε αριθμούς. «Όσο έλειπε, ο έμπορος είχε κρατήσει μόνος του τα βιβλία του και τάχε θαλασώσει τόσο φριχτά τα «Δουναί» και «Λαζείν» του, ώστε έπρεπε να παιδευτεί δλάκρο μήνα ο Ζάκ για να τα ξεμπλέξει.

(Ακολούθει)

Σ Π Ι Ρ Τ Ο Μ Ο Ν Α Χ Ο

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

H'

«Η καίμενη ή κυρά-Γιάνναινα έπλυνε τα δυο κοιμητήρια του κουκάμισου, τα στεγνώσε, έπειτα τάραψε με προσοχή, τάκανε πάλι κουκάμισο και το σιδέρωσε. Πάει κι' αυτό. «Η κυρά Ρήνη ή γειτόνισκα μπορεί να μην καταλάβαινε τίποτα . . .

«Υστερα ή νοικοκυρά έπιασε να μαγειρεύη. Και τήν ώρα που ήταν για ναυτοκόψη τή σούπα, φώναξε του «Ακχιμμά :

— Πήγαινε, παιδί μου, άπάνω και φέρε μου ταυγά που τάχω στο καλάθι . . . ξέρεις.

— Άμέσως !

«Όπως πάντα, ο «Ακχιμμάς τοακίζεται να κάμει το θέλημα τής μητέρας του. «Ανεβαίνει στο σπίτι, βρρίσκει ταυγά, κι' άρχίζει . . . να τ' πετάξει ένα-ένα τής κυρά-Γιάνναινας από το παράθυρο !

— «Ε ! φωνάζει αυτή με το κρόκο τί πέταξες εκεί ;

— «Εν' αύγό ! άπαντιά ο «Ακχιμμάς. Να κι' άλλο ! . . . να κι' άλλο ! . . . να κι' αυτό ! . . .

«Έτσι τ' πέταξε όλα. Και μπορείτε πια να φαντασθήτε σε τί χάλι έγιναν ταυγά, —μá σε τί χάλι έγινε κι' ή κυρά-Γιάνναινα, που τ' περισσότερα έσπασαν άπάνω της ! . . .

(Το τέλος στο έρχόμενο)

Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Έλα, παιδί μου, πρέπει να γυρίσουμε τώρα στους δρόμους, να ζητιανεύουμε για να ζήσουμε. Έσύ μικρός, εγώ σκατάς, θα μας λυπάται ο κόσμος και κάτι θα μας δίνει.

— Τι λές, πατέρα! Να ζητιανεύουμε για να ζήσουμε; Όχι, εγώ θα εργατώ και για τους δυό μας. Θα πάω στο δάσκαλο να τον παρακαλέσω να μ' αφήνει να λείπω κάπου-κάπου απ' το σχολείο, για να δουλέψω στο μικρό μας περιβόλι. Θα πουλούμε τα λαχανικά και θα ζούμε.

Έτσι μιλούσαν πατέρας και γιός. Ο Αδριανός ήταν δώδεκα χρόνων παιδί, έξυπνο και φρόνιμο. Ο πατέρας του δούλευε ως τώρα στο περιβάλλει τους και περνούσαν καλά. Ξαφνικά όμως στραβώθηκε και δε μπορούσε πια να δουλέψει. Μέσ' στην απελπισία του είπε στον γιό του ότι άλλο δεν είχαν παρά να βγούν να ζητιανέψουν. Αλλά που να τ' ακούσει αυτό ο μικρός Αδριανός!

Την άλλη μέρα, πήγε μιά και δυο στο δάσκαλο του χωριού να του ζητήσει την άδεια να λείπει κάπου-κάπου.

— Είσ' ελεύθερος κάθε πρωί, του είπε ο πονετικός δάσκαλος. Νάρχεσαι όμως τάπογέματα, για να μη χάνεις τη σειρά σου.

Κάθε πρωί λοιπόν ο Αδριανός έσκαβε, σκάλιζε, πότιζε, και τάπογεμα πήγαινε σχολείο. Ήξερε πάντα νεράκι το μάθημά του κι ήταν από τους πρώτους.

Δυο φορές την εβδομάδα κατέβαινε στο παζάρι, στη γειτονική καιμόπολη, και πουλούσε τα λαχανικά του. Και τι χαρούμενος που γύριζε, με το καλάθι του άδειαν και τις τσέπες του γεμάτες. Μ' όλη του όμως τη χαρά, βράδιζε σιγά και προσεχτικά, γιατί στα μέρη που περνούσε ήταν πολλά φίδια και μπορούσε να πατήσει κανένα και να τον δαγκώσει.

Μιά μέρα, καθώς περνούσε από το δροσερό δάσος — ήταν Ιούνιος μήνας, έξω από το δάσος έκανε ζέστη μεγάλη — του φάνηκε πώς άκουσε κλάμματα και φωνές μαζί. Έτρεξε και τί να ιδεί: Ένα κοριτσάκι έφτα ως όχθη χρόνων ήταν ξαπλωμένο χάρμω, σαν πεθαμένο, κι από πάνω του μιά νέα κυρία πολέμωσε να το συνεφέρει.

Μόλις είδε τον Αδριανό, η κυρία σηκώθηκε και του είπε με δάκρυα:

— Καλό μου παιδί, τρέξε να φωνάξεις ένα γιατρό. Το κοριτσάκι μου το δάγκασ' ένα φίδι και θαρρώ πως ήταν οχιά. Αχ, θα μου πεθάνει το παιδάκι μου, θα το χάσω! Τρέξε, να χαρτεις τη μαννούλα σου!

— Μη φοβάστε τόσο πολύ, κυρία, είπε ο Αδριανός, αυτά συμβαίνουν συχνότατα στα μέρη μας. Εύχαριστώ, να φωνάξω το γιατρό. Αλλά μου φαίνεται πως και μόνος μου θα μπορούσα να το σώσω το κοριτσάκι.

Κι' έσκυψε άμέσως στο ποδαράκι της μικρούλας. Ένα κόκκινο σημάδι φαινόταν κοντά στον αστράγαλο. Έβαλε το στόμα του στη μικρή πληγή κι άρχισε να ρουφά το φαρμακωμένο αίμα και να το φτύνει.

Η μαμιά του κοριτσιού παρακολουθούσε έκπληκτη.

— Δόστε μου ένα μαντήλι, είπε ο Αδριανός.

Πήρε το μαντήλι κι' έδεσε σφιχτά το ποδαράκι πάνω από την πληγή. Το κοριτσάκι σε λίγο άνοιξε τα ματάκια του κι' άνασκηώθηκε. Τούδε περάσει ο φόβος και χαμογέλουσε:

— Είμαι καλά, μαμμάκα, δεν μου πονεί.

Η μαμιά φίλησε το παιδάκι της

— Το κοριτσάκι μου το δάγκασε ένα φίδι! (Σελ. 592, στ. α.)

κι' είπε στον Αδριανό με συγκίνηση:

— Καλό μου παιδί, ο' εύχαριστώ που μου έσωσες την κορούλα μου. Μα πως ήξερες αυτό το μέσο;

— Ο δάσκαλος, κυρία, μ'ς έμαθε στο σχολείο τί πρέπει να κάνουμε όταν μ'ας δαγκώσει οχιά.

— Έφτυσες καλά το φαρμάκι, μην πάθεις τίποτα;

— Έννοια σ'ας, κυρία, είμαι μαθημένος εγώ.

— Που κάθεται, παιδί μου, νάρθω να βρω τους γονείς σου; Θέλω να τους εύχαριστήσω όπως πρέπει για το καλό που μου έκαμες.

— Έδώ πάρα-κάτου, κυρία, απάντησε ο Αδριανός.

Χαιρέτησε κι' έφυγε βιαστικά, γιατί σκέφθηκε ότι ο πατέρας του θα είχε άνησυχήσει με την άρροπορία του.

Πραγματικά, τον βρήκε πολύ άνησυχό. Όταν όμως του διηγήθηκε το επεισόδιο, κατευχαριστήθηκε με τη διαγωγή του γιού του.

— Καλά έκαμες, παιδί μου. Ποιος ξέρει αν άρροσες ακόμα λίγο, μήπως δεν πέθαινε το καίμενο το κοριτσάκι.

Το άλλο πρωί ήταν στο περιβόλι και

σκάλιζαν, όταν είδαν εν' άμ'αξι να στέκεται στο δρόμο. Έν'ς κύριος κατέβηκε, ύστερα η κυρία ή χθεσινή, με το κοριτσάκι που ήταν τώρα μιά χαρά.

Το κοριτσάκι, μόλις είδε τον Αδριανό, έτρεξε κοντά του και τούπιασε το χέρι:

— Μπαμπά, μαμμά, να το το παιδί που μ' έκαμε καλά!

Ο γέρος τους έμπασε στο σπιτάκι κι' ο Αδριανός τσακίστηκε να φέρει καρέκλες να καθήσουν.

— Να σ'ας ζήσει το καλό αυτό παιδί, είπε ο κύριος.

Ο πατέρας, έτοιμος να κλάψει από τη συγκίνηση, τους είπε ότι ήταν η μόνη του παρηγοριά στον κόσμο ο Αδριανός του.

— Άς είχα μοναχά το φως μου, πρόσθεσε, για να δουλέψω και να τ' μορφώσω όπως πρέπει. Αλλά τώρα πια τ'όχασα για πάντα.

— Και που τ'ο ξέρετε; Ποτέ να μην απελπίζεστε.

— Μου τόπε ο' γιατρός που με κοίταξε.

— Κι' εγώ γιατρός είμαι. Αν θέλετε, να σ'ας εξετάσω και να σ'ας πώ.

Ο μπαμπάς της μικρούλας εξέτασε προσεχτικά το γέρο-Ρολάν και ύστερα του είπε:

— Λοιπόν, φίλε μου Ρολάν, νάρθης μαζί μου, τώρα κιόλας, στ' άμ'αξι, να πάμε στη χώρα. Θα σου κάμω μιά εγχείρηση κι' έχω ελπίδες πως θα μ'ορέσεις να ξανάβρεις το φως σου.

Πατέρας και γιός, γεμάτοι χαρά και συγκίνηση, έτοιμάστηκαν να φύγουν. Ο Αδριανός άφησε το κλειδί σ' έναν καλό γείτονα κι' ανέβηκαν δλοι σταμάξι.

Ο γιατρός έκαμε του τυφλού την εγχείρηση στην κλινική του και τούδωσε τα μάτια μ' ένα μαύρο πανί. Μέρησ πολλές περίμεναν με αγωνία το αποτέλεσμα. Αλλά ο γιατρός έλεγε πάντα σοβαρά:

— Δεν είναι ακόμα καιρός.

Τέλος, τη δεκάτη-μέρα, φώναξε τον Αδριανό στην κλινική, και κεί μπροστά του λύνει το μαύρο επίδεσμο.

Ο άρρωστος ανοίγει τα μάτια του κι' αντίκρύζει το παιδί του.

— Βλέπω; βλέπω! φωνάζει με τρεμάμενη φωνή κι' άγκαλιάζει το παιδί του και το φιλεί.

Ο γιατρός περίμενε να τελειώσει η συγκινητική αυτή σκηνή κι' ύστερα είπε:

— Τώρα που έχεις τα μάτια σου, μπορείς να κάθεται και μόνος σου στο σπιτάκι σου, στο χωριό. Αφ'σέ μου έδω το παιδί να φροντίσω για τη μόρφωσή του.

Αλλά ο Αδριανός μπήκε στη μέση:

— Σ'ας εύχαριστώ πολύ, είπε, μα

δεν μπορώ να φάσω τον πατέρα μου μοναχό. Τ'ένειρό μου είναι να μείνω στο χωριό και να φτιάξω ένα μεγάλο υποδειγματικό γυμνάσιο.

Ο γιατρός δεν επέμεινε και τους άφησε να φύγουν. Πήγε όμως στο χωριό και συνεννοήθηκε με το δάσκαλο, για να σπουδάσει ο Αδριανός όσο καλύτερα ήταν δυνατό.

Σε λίγα χρόνια, η φτωχή καλύβα είχε εξαφανιστεί. Ένα όρατο έξοχικό σπιτάκι κι' ένα μεγάλο γυμνάσιο βρισκόταν στη θέση της. Ένας γέρος με άσπρα μαλλιά σεργιανίζει στον κήπο ή κουμπώντας στον ώμο ενός λεβέντη, του γιού του.

Τους βοήθησε βέβαια κι' η τύχη, αλλά τί μπορούσε να κάμει η τύχη μόνη της, χωρίς την καλή καρδιά και τη φρονιμάδα, που είχε δείξει το καλό αυτό παιδί:

(Από το Γαλλικό) ΦΩΚΙΩΝ ΘΕΛΕΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΩΗ ΜΟΥ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΘΕΑΤΡΟ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Έ, πώς σου φάνηκε λοιπόν το θέατρο; με ρώτησε ο Νίνιος ο Κατωιάτης.

— Δέ μου άρεσε! φιδύρισα μ' ένα μορφασμό.

Χαμογέλασε.

— Άσε να ιδής ακόμα...

— Ίσως. Μα ως τώρα δεν είδα τίποτα...

**

Στο διάλειμμα, οι περισσότεροι βγήκαν απ' την πλατεία. Έμεις δέν τ'ο κουνήσαμε. Σηκωθήκαμε μόνο, άκουμήσαμε στη ράχη του μπροστινού μας πάγκου και κοιτάξαμε δλόγυρα τ'α θεωρεία. Ά, μου άρεσε το πελώριο εκείνο πέταλο, τ'ο στολισμένο με μιά σειρά λάμπες και χωρισμένο σε τόσα κομμάτια καμαράκια σαν κλουβάκια! Σ' εν' απ' αυτά είδα δυο σεβαστούς καθηγητές μου που, δέν ξέρω γιατί, έπεσαν λιγάκι στην ύπλησή μου... Σ' εν' άλλο, καθόταν ο γιατρός μας με την οικογένειά του, ένας άνθρωπος πάντα γελαστός και χαρούμενος, που δέν μου φάνηκε καθόλου παράξενο να τ'έν βλέπω στο θέατρο. Ήταν ακόμα κι' άλλοι γνωστοί μου κύριοι, κυρίες, γριές και νέες, κοντέσες και κοντεσσίνες, ξεσκουφωτές, καλοχεντισμένες, τουαλεταρισμένες, λαμπρές, που κιαλάριζαν με τ'α λορνιά τους και χαιρετούσαν δεξιά κι' άριστερά.

— Όλη η άριστοκρατία, μου είπε οι γά ο Νίνιος, κοιτάζοντας κι' αυτός τ'όν όρατο κόσμο τ'ών θεωρειών. Στη σάλα, αλήθεια, τ'ο μικρό θέατρο, οι κοινωνικές τάξεις ήταν χωρισμένες άσσηνρότατα: Στα θεωρεία, άπάνω

και κάτω, η άριστοκρατία, η διοίκηση, οι άρχες, — ο κ. δήμαρχος, ο κ. νομάρχης, ο κ. φροδάρχος και καθέτης. Στην πλατεία, όπου δέν έβλεπες ούτε μιά γυναίκα, ή μεσαία τάξη, οι έμποροι, οι βιομήχανοι, οι υπάλληλοι. Κι' άπάνω, ψηλά, στη σκοτεινή γαλαρία, ο λαός, άνθρωποι μαλλώδεις και κακοντυμένοι, που άλλοι πρόβαιναν με άφηρησιά, κι' άλλοι κρυδόνταν παραμέσα με συστολή. Κανέν' άνακάτωμα, σ'άν αυτά που βλέπουμε σήμερα, κανένα μικρούλιο. Η κοινωνική έπαρεια κρατιόταν και στο σύνολο και στη μέση του. Στην πλατεία, παραδείγματος χάρη, οι μεγαλέμποροι κι' οι μεγαλοβιομήχανοι καθόνταν μπροστά. Κι' από τ'α θεωρεία πάλι, τ'α καλύτερα, τ'α μεσιανά, τάχαν οι πρώτος οικογένειες, και τ'α κρινά, τ'α πλάγια, οι δεύτερες. Όσο παιδί κι' αν ήμουν, αυτό μού κάμ' εντύπωση. Και θυμώμαι ακόμα την ευγενική, την επιβλητική μορφή του γέρο-κόντε Καίσαρα Ράμα, που ήταν βέβαια ο μεγαλύτερος άρχοντας τ'ού τόπου, όπως τ'όν είδα εκείνο τ'ο βράδυ στο καθαυτό μεσιανό θεωρείο, και μου φάνηκε σ' άβασιλιάς.

Έδώ κι' εκεί έβλεπα και κανένα συμβαθητή μου, και φίλων, κορδωνόμενους γά να με ιδή κι' αυτός και να μαρτυρήσει αύριο στο σχολείο πως ήμουν στο θέατρο... Τελοςπάντων, ως αυτή την ώρα, περισσότερο με τραβούσε και με διασκέδαζε ή σάλα παρά ή σκηνή. Πάντα όμως είχα και γι' αυτή μιά ζωηρή περιέργεια. Τι θάβλεπα όταν θα σηκωνόταν πάλι ο μπερντές που τ'α σκέπαζε; Έτσι δέν μου κακοφάνηκε καθόλου όταν άκουσα ένα κουδούνισμα κι' είδα εκείνους που είχαν βγει να γυρίζουν στις θέσεις τους. Ξανακάθησα κι' εγώ. Η όρχήστρα κούρδιζε. Ο Δομενεγίνης, από την ψηλή του καρέκλα, κρατούσε σηκωμένη τη μαγκέτα, έτοιμος να δώσει το σύνθημα. Τ'όδωσε μιά στιγμή κι' ή όρχήστρα όλη άλάλαξε. Σε λίγο σηκώθηκε κι' ο μπερντές. Κι' είδα... Θέ μου, πως να περιγράψω τώρα τί είδα;

Η σκηνή παρουσίαζε στρατόπεδο σε κάμπο! Γύρω βουνά, από πάνω γαλάζιος ούρανος, εκεί-κοντά ένα χωριουδάκι, στο πλάι μιά σειρά από τσαντήρια, και μπροστά ένα μεγάλο κόρο από άντρες και γυναίκες με ταμπουράκια, που τραγουδούσαν και λίγα-λίγο πλησίαζαν... Μιά όμορφη κοπέλλα με κοντό φουστάκι και με ταμπουρόλο κι' αυτή, — μιά βιβαντιέρα, — στεκόταν μπροστά απ' τ'ο κόρο και τραγουδούσε μαζί του, ή καλύτερα, τραγουδούσε αυτή μονάχα και τ'ο κόρο ξανάλεγε μαζί της την έπωδ: Πλάν! πλάν! ραταπλάν! Τελοςπάντων τ'ο θέαμα και τ'ο άκουσμα τ'α φαντάζεστε. Άν έτυχε μάλιστα να ιδή

τε κάποτε τ'η «Forza del Destino», θα θυμάστε πολύ καλά την άρχή αυτή της Β' πράξης.

Αλλά εκείνο που δύσκολα θα μπορούσατε να φαντασθήτε, είναι ή εντύπωση που μου έκαμε. Ποτέ δέν περίμενα να ιδώ τέτοιο πράμα! Από τ'η στιγμή εκείνη θα όρκισόμουν πως τίποτα δέν μου άρεσε περισσότερο από τ'ο «θέατρο». Κι' όταν τελείωσε τ'ο τραγούδι, έσπασα κι' εγώ τ'α χέρια μου να χειροκροτώ μαζί με όλους, και βράχνιασα να έξφωνώζω «μπής! μπής!» Αποσηκωθήκα: ή κοντρολάτα που έκανε τ'η βιβαντιέρα ήταν πολύ άγαπητή στο κοινό, και πρός μεγάλη μου χαρά ξανάκε τ'ο τραγούδι της με τ'ο κόρο τρεις-τέσσερις φορές.

Κι' ή γοητεία εξακολούθησε σ' όλη εκείνη την πράξη τ'ο στρατοπέδου. Όλα πιά μου άρεσαν. Στο τέλος έφεραν κι' έναν τραουμάτα σε φορείο, που ξεφύχισε τραγουδώντας, αφού παράδωσε σ' ένα φίλο τ'ο, συστρατιώτη, μιά φωτογραφία. Ο νέος αυτός, — ο ίδιος ο τερόνος, που είχε σκοτώσει στην πρώτη πράξη τ'ο γέρο-μπάσσο, — τ'αράχτηκε πολύ όταν είδε τ'η φωτογραφία εκείνη. Γιατί, δέν μπόρεσα πάλι να καταλάβω. Άλλ' αυτό δέ λιγότεψε τ'η γοητεία μου. Και με πολλή μου λύπη είδα πάλι την αδελφά να κατεβαίνει και να μου κρύβη τ'η χαριτωμένη εκείνη σκηνογραφία.

— Έ, λοιπόν; με ρώτησε πάλι ο Νίνιος.

— Θαυμάσιο! τ'ο άποκρίθηκα. — Σου άρεσε τ'ο θέατρο; — Πολύ! — Πάμε λοιπόν να σ'ε τρατάρω. — Ά, όχι!... εγώ, εγώ!... — Πολύ καλά, έσύ!...

Βγήκαμε στο καφενείο, αφού περάσαμε πρώτα απ' τ'ο βεσιτάριο και φαρμάσαμε τ'α παλτά μας. Καθήσαμε οι δυο μας, πήραμε από ένα λουκουμάκι και, από τ'α πανήγυρα λεφτά που είχαν περισέψει απ' τ'ο διδραχμό μου, ο Νίνιος πλήρωσε τ'όν καφετζή, — αφού επέμενα να τρατάρω; — και μου έδωσε τ'α ρέστα, δυο δεκάρες. Ώ, εδτυχιόμενοι καιροί!...

— Πάμε τώρα! τούβλεγα κάθε τόσο.

Θ' άρχισή!

— Στάσου, δέ χτύπησε ακόμα τ'ο κουδούνι.

— Τελοςπάντων, τί είναι αυτή ή «Ίσως τ'ο Πειρωμένους»; Κατάλαβες τ'ην όπόθεση, Νίνιο;...

— Χμ! λίγα πράγματα... Δέν ξέρω και καλά Ιταλικά, ούτε παίρνω τ'α λόγια, όταν τραγουδούν... Δέ σημαίνει όμως. Στην όπερα, φίλε μου, τ'ο π'άν είναι ή μουσική και τ'ο θέαμα.

Και με πολλά λόγια, ο Νίνιος προσάβησε να μου εξηγήση τ'α «λίγα πράγματα» που είχε καταλάβει... Έτσι

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό ANDRÉ BRUYÈRE

πέρασε το διάλειμμα και, πριν ακούσουμε κουδούνι, — δέν το προσέξαμε τ'σως, — ακούσαμε την όρχήστρα να παίζει.

Τσακιστήκαμε νάψησουμε τα παλτά μας και να γυρίσουμε στις θέσεις μας. Αλλά μόλις μπήκαμε στη σάλα κι' ε-έγω έρριξα μια ματιά στη σκηνή, άφησα χωρίς να θέλω ένα μεγάλο «ά!»

Η αύλαία ήταν σηκωμένη. Κι' η σκηνογραφία παρίστανε τώρα την πλατεία ενός μουσαστηρίου! Στο βάθος, μια όφραια γοτθική έκκλησίτσα, κλειστή. Στο πλάι ένα μεγάλο, μαυρο, επιβλητικό χτίριο, το μοναστήρι. Και πάνω απ' το ψηλό κομψοαναρίο, στον άπέραντο οδρανό, «comme un point sur un I», που λέει κι' ο Μυσσέ, — σαν κουκκίδα άπάνω σ' ένα γιώτα, — ένα ολοστρόγγυλο φεγγάρι!

(Το τέλος, στο έρχόμενο)
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Σ ΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΕΜΠΕΛΗ

Ο φίλος μας Ηρωτεύς μ'ς έστειλε αυτό το ανέκδοτο: Ο περίφημος κιθαριστής Καπνίσσης ζητούσε κάποτε από το βουλευτή του να τον διορίση σε καμιά θέση.

— Και σε τί θέση να σε διορίσω, του έπε ο βουλευτής, που εσύ δεν ξέρεις παρ'ά την κιθάρα σου; . . . Τελος πάντων θα σκεφθώ . . . σκέψου και σύ, και κάτι θα βρούμε.

Σε λίγες μέρες ξαναπάει ο Καπνίσσης. — Έρωτά τον βουλευτή σκέφτηκες τίποτα;

— Όχι. Έσού;

— Έγω σκέφτηκα και βρήκα, άπαντ'ά ο Καπνίσσης. Νά με διορίσης στο Ταχυδρομείο, να στέκουμαι στην πόρτα με τη γλώσσα έξω, για να κολλά ο κόσμος τα γραμματόσημα!

Το άστείο αυτό τ' ο Καπνίσσης, — γιατί στάσει τα τέτα βέβαια, — μου θύμισε κάτι που έπε στα σοβαρά ένας άλλος, που δεν ήταν ούτε καν κιθαριστής.

Έτσι κι' αυτός ζητούσε θέση και δεν έβρισκε. Μια Κυριακή, στο Σύνταγμα, που έπαιζε ή στρατιωτική μπάντα, είδ' έναν άνθρωπο στη μέση, που δεν έκανε τίποτ' άλλο παρ'ά να κουνά ή να ραβδί.

— Τ' είν' αυτός; ρώτησε.
— Ο άρχιμουσικός, του είπαν.
— Μπά! Κι' αυτή τη δουλειά μόνο κάνει;

— Αδτή.
— Κι' έχει καλό μισθό;
— Πολύ καλό μάλιστα!

Τρέχει άμέσως στο βουλευτή του: — Νά με διορίσης άρχιμουσικό!
— Έ; . . . μα ξέρεις; . . .
— Σπουδαία δουλειά! Νά κουνώ ή να ραβδίκα δεν ξέρω;

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Όλο το άλλο πρωί τα παιδιά το περνούν σε μια διαρκή άγωνία. Ο Παύλος φοβάται πώς θα τ'ά κίνη θάλασσα στα μαθηματικά. Η Μαγδαληνή άπελπίζεται για τη γραμματική. Κι' ο Γιαννάκης άκόμη δεν ξέρει αν θα τ'ά καταφέρει στην ιστορία. Μόνον ο Ζοζός είναι σίγουρος για τον εαυτό του. Αυτά που ξέρει, τ'ά ξέρει!

Τέλος στις τρεις, ή έπιτροπή μαζεύεται στη μεγάλη σάλα. Στη μέση κάθεται ο παπάς, έχοντας από το ένα μέρος κι' απ' τ' άλλο το θείο Βαρνάβα και τη θειά Άγλαΐα. Άπέναντί τους στέκονται οι μαθητές κατασγυκνημένοι.

Αρχίζουν από την κατήχηση, που την διδάσκει ή θειά Άγλαΐα. Οι άπαντήσεις όλων είναι καλές. Μόνον ο Ζοζός λέει μερικά άλλα άντ' άλλων, άλλ' ό κατ'έτος είναι τόσο μικρούλης!

Στην ιστορία, τα δυο μεγάλα άγόρια διαπρέπουν. Η Μαγδαληνή κι' αυτή δεν κάνει πολλά λάθη. Για τους μικρούς όμως το πράγμα αλλάζει. Η Μαργαρίτα ή Έλενίτσα κι' ο Πέτρος δηλώνουν μ' όλη τους τη σοβαρότητα, πώς ο Ναπολέων ήταν βασιλιάς της Άγγλίας! Όσο για το Ζοζό, οι δικές του ιστορικές γνώσεις περιορίζονται σ' ελάχιστα πράγματα. Το μόνο που ξέρει είναι ότι άλλοτε ή Γαλλία λεγόταν Γαλατία, και προσθέτει ότι τότε τα παιδιά δεν φοροούσαν πουτάματα, αλλά μόνο γούνες, κι' ότι στο τραπέζι, έρωγαν τις μπριζόλες τους ώ μέν, γιατί δεν είχαν γκάκι να τις μαγειρέψουν! Μπροστά σε μια τέτοια εύρημάθεια, οι κριτές μένουν άναυδοι κι' ο Ζοζός ξαναγυρίζει στη θέση του με καμάρι.

Η άριθμητική τώρα. Οι μεγάλοι, μ' όλο που τ'ά προβλήματά τους είναι άρκετά δύσκολα, τ'ά καταφέρνουν καλά. Η Μαργαρίτα κατορθώνει να βρη σωστή τη λύση σ' ένα πολλαπλασιασμό με τρία ψηφία ή Έλενίτσα όμως στην άκίρεσή της βρίσκει υπόλοιπο μεγαλύτερο απ' τον άφαιρετέο και θλίβεται τόσο πολύ γι' αυτό το λάθημά της, ώστε ο παπάς άναγκάζεται να την παρηγορήση. Ο Ζοζός άρχίζει να μετρά ως τ'ά είκοσι, και τ'ά εξακολουθούσε αν δεν τον σταματούσαν. Είχε τύχη, γιατί δεν ξέρει να προχωρήση πέρα απ' το τριαντατρία. Αυτό όμως δεν τ'ά ξέρει ή έπιτροπή κι' έτσι είναι βέβαιος πώς τ'ά πάρη το δέκα.

Τώρα έρχεται ή σειρά της γραμματικής. Άχ, εδώ είναι ο σκάπελος που σκοιντάβουν όλοι. Ο Παύλος τ'ά κάνει θάλασσα στα άνώμαλα ρήματα, ή Μαγδαληνή είναι άδύνατο να βρη πώς κλίνεται ο παρακείμενος. Μόνον ο Γιαννά-

κης βγάζει άσπροπρόσωπη την τάξη του. Όσο για τη μικρότερη τάξη, σ' αυτήν όλοι οι μαθητές έλαμψαν με την άγνοία τους. Ο παπάς κρατούσε διαρκώς το μαντήλι μπροστά στο στόμα του, για μ'ήν ξεσπάση σε γέλια. Ο θεός Βαρνάβας, ζάρωνε τ'ά φρούδια του, ή θειά Άγλαΐα ξερόδηγε όλοένα.

Εδύναως που κράτησαν την Ίερά Ίστορία για το τέλος, και σ' αυτήν έλαϊναπτόσσουν τη ρητορική τους δεινότητα. Κι' ή ίδια ή Έλενίτσα ξαναβρήκε τη φωνή της, για να εξιστορήση την όφραια ζωή που περνοούσαν ο Άδάμ και ή Έβα στον Παράδεισο. Ο Πέτρος διηγείται τον κατακλυσμό με έξαρση και πάθος. Ο Ζοζός ήθελε καλ'ά και σώνει να διηγηθή για τον Άθραάμ, απ' τον όποιο δέ γνωρίζει τίποτ' άλλο παρ'ά τ' όνομα του, που του άρσσει έξαιρετικά. Με πολλά παρακάλια δέχτηκε τελος πάντων να περιορίσθη μονάχα στους τρεις Μάγους. Ά, ο Ζοζός τούς γνωρίζει λαμπρά τους τρεις Μάγους. Τους είδε μάλιστα, τους είδε όλοζώντανους μπροστά του, στη Φάτην, στο Παρίσι. (*) Ένας απ' αυτούς είναι μαύρος, όλομαυρος, αλλά δεν πάει να πηγι' αυτό πώς είναι άσχημος. Είναι άπεγαντίας πολύ όμορφος, φοράει ένα κόκκινο μεταξωτό πανωφόρι μ' ένα γιακά άπ' άσπρη γούνα. Στα χέρια του κρατάει ένα κουτί, που δίχως άλλο τ'ά είναι ή ταξιδιωτική βαλίτσα του, κι' εκεί μέσα έχει βάλει παιχνίδια και ζαχαρωτά για τον Χριστόβλη, πράγμα που σημαίνει ότι είναι ένας καλός κι' άξιαγάπητος γέρο-μάγος. Μονάχα, που κάτω απ' την κορόνα του φορεί ένα άσχημο σκουφί. Φαίνεται πώς τ'ά είναι ό νοχτικός του σκουφός, που τ'ά ξέχασε να τον βγάλη το πρωί, γιατί τ'ά βιάστηκε να φύγη γρήγορα για να μ'ή χάση το τραίνο και . . . και . . .

Και ο παπάς ξεσπάει σε δυνάτ'ά γέλια, και ή θειά Άγλαΐα χαμογελάει, και ο θεός Βαρνάβας κάνει πώς φτάνει τ'ά μουστάκια του για να κράτηση την άξιοπρέπεια του.

— Έστ'ερα απ' αυτό νομίζω ότι μπορούμε να τελειώσουμε, λέει ο παπάς μόλις έπαψε να γελά.

— Πηγαίνετε να παίξετε, παιδιά, λέει ο θεός Βαρνάβας, αλλά πρώτα ακούστε αυτό που τ'ά σας πω.

Σήκωσε ψηλά το χέρι για να προσελκύση την προσοχή των παιδιών.

(*) Σ. τ. Μ.— Στις καθολικές εκκλησίες συνειθίζουν να βάζουν κάθε χρόνο τα Χριστούγεννα μια μικρή φάτην με ξόλινα όμοιώματα του Χριστού, της Παναγίας, του Ιωσήφ, των τριών Μάγων κτλ. Έκεί τούς είχε ιδεί και ο Ζοζός.

— Την Κυριακή μετά τον έσπερινό, λέει, δηλαδή μεθαύριο, τ'ά γίνη ή έπίσημη άπονομή των βραβείων. Ές τότε είσατε έλεύθεροι. Νά είστε φρόνιμοι όμως, γιατί μ'ή νομίστε πώς δέ τ'ά λογαριάσουμε και την τωρινή διαγωγή σας.

Τ'ά παιδιά, ύστερα απ' αυτά τ'ά λόγια, σκορπίζονται στο περιβάλλι, όχι όμως για να παίξουν, αλλά για να συζητήσουν, για να σχολιάσουν τ'ά γεγονότα. Όλοι μαζί συμφωνούν ότι όλα τ'ά πρώτα βραβεία τ'ά τ'ά παρ'ά ο Γιαννίτης, και με τη ν'ά ίδια όμοφωνία δηλώνουν έπίσης ότι ο Ζοζός δεν είπε παρ'ά μονάχα κουταμάρες. Αδτ'ό τ'ό πράγμα έξαγριώνει το μικρό μας φίλο, ο όποιος δηλώνει πώς δεν έννοει να κίνη πια παρ'ά με τόσο άπολιτιστους ανθρώπους, και καταφεύγει κοντά στην Πουλχερία.

Τ'ό υπόλοιπο της συντροφιάς, χωρίς να αισθάνεται καμιά τύψη για την άποχώρησή του Ζοζού, εξακολουθεί να συζητ'ά. Άξαρφα ο Παύλος προτείνει μια ύπεροχη ιδέα: — Άν κάναμε μια εξέδρα για την άπονομή των βραβείων;

Η πρόταση αυτή γίνε-ται δεκτή με αλλαγμούς. Τρέχουν να ζητήσουν την άδεια των θεϊων, που τούς δίνεται με μεγάλη προθυμία, υπό τον όρον ή έργασία να γίνη αύριο. Για να γίνη όφραϊότερη ή εξέδρα, ή θειά Άγλαΐα ύπόσχεται στα παιδιά πώς τ'ά τούς παραχωρήση τις γλάστρες της, κι' ο θεός Βαρνάβας πώς τ'ά τούς δώση το Σουλπίκιο για βοήθ.

Έτσι την έπομένη τ' άπόγεμα, όλοκληρο τ'ό σπίτι είναι άναστατωμένο. Καθώς ο καιρός είναι θ' υμάσιος, ή τελετή τ'ά γίνη στη βορεινή ταράτσα, όπου είναι πάντοτε ήσυχος και δροσιά. Ο Σουλπίκιος διευθύνει τις έργασίες και χάρης στη βοήθεια του ή εξέδρα τ'ά γίνη άριστουργηματική.

Η μεγάλη πόρτα της ταράτσας έχει άνοχθει κι' από τ'ά δυο φύλλα, και σ'ε βάθος της έχουν στήσει τόσες πρασινάδες, που αποτελούν σ'ά άλήθεια ένα σωστό δάσος. Στη μέση είναι τοποθετημένη ή μεγάλη λατάνια της θείας Άγλαΐας και στα πόδια της οι όφραϊότερες γλάστρες με τ'ά γεράνια (όσα γλύτωσαν απ' την καταστροφή). Δεξιά και άριστερά κλαριά από δάφνες και μυρτιές. Κάτω είναι στρωμένο ένα όφραϊο χαλί για τούς έπισήμους. Στ'έ μέσο, της εξέδρας, ένα μικρό τραπέζι σκεπασμένο μ' ένα όφραϊο σάλι από την έποχή

που ή θειά Άγλαΐα ήταν νέα. Πίσω από το τραπέζι, οι τρεις όφραϊότερες πολυθρόνες του σαλονιού. Άπέναντί τους, στην ταράτσα, είναι άραδιασμένα τ'ά θρανία του σχολείου και μερικές καρέκλες για την Πουλχερία, το Σουλπίκιο, τη Μαρία και τη Ζωή. Κα νένας δεν τ'ά έλειπε από την τελετή.

«Ο θεός διάβαζε όλη την ώρα έφημερίδες». (Σελ. 583, στ. γ'.)

Και όσο τ'ά παιδιά έργάζονται, έτσι, οι μεγάλοι κάνουν κι' αυτοί ιδιαίτερες συσκέψεις και μυστικοσυμβούλια. Έταιμάζουν τ'ά βραβεία και οι πιο φαντασιώδεις φήμες κυκλοφορούν γι' αυτό τ'ό ζήτημα. Ψιθυρίζεται πώς δεν τ'ά μοιρασθούν βιβλία, παρ'ά άλλα πράγματα πολύ όφραϊότερα. Κι' οι συζητήσεις δίνονται και πέρνουν. Ές και τ'ό βράδυ άκόμη, όλα τ'ά παιδιά βλέπουν στον ύπνο

«Ο Ζοζός είδε τούς τρεις Μάγους όλοζώντανους μπροστά του.» (Σελ. 594, στ. γ'.)

ένα μποξάριωτό που δεν βγαίνει πα-
ρά μάγον στις μεγάλες γιορτές από το
μαρούλι της.

Κι' ο Σουλπίκιος ακόμη φόρεσε μια
καταπράσινη γραβάτα, που μπροστά της
ώχριοδσαν όλα τα λαχανικά του κήπου.

Οι επίσημοι κάθονται μεγαλοπρεπέ-
στατα στις θέσεις τους.

Η Ζωή και η Μαρία κρύβονται από
πίσω από τα λουλούδια, έτοιμες να δώ-
σουν στους κυρίους τους ώρισμα μω-
στηριώδη πακέτα, καθένα τή στιγμή που
θα τους το ζητήσουν...

Θρησκευτική σιγή είναι απλωμένη.
"Όλοι έχουν χτυποκάρδι. Οι μικρότεροι
είναι κόκκινοι σ' α ντομάτες. Τέλος ο
θεός Βαρνάβας σηκώνεται και διαβάσει
τ' αποτελέσματα από ένα μεγάλο χαρτί.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ

Μαθηταί: Παύλος, Γιαννάκης, Μαγ-
δαληνή.

Ιστορία: Δύο πρώτα βραβεία στον
Παύλο και στον Γιαννάκη, Β' βραβείο,
Μαγδαληνή.

Αριθμητική: Α' βραβείο: Γιαννά-
κης, Β' βραβείο: Παύλος, Γ' βραβείο:
Μαγδαληνή.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΚΑΙ ΣΙΑ

Αγαπητοί μου,

Α Σ όποθέσουμε πως κάποιος
είχε κοιμηθεί πολύ, μα πολλόν
καιρό. Νά, σάν τον Έπιμενί-
δη... Ξυπνῶ, σηκώνεται και,
πρίν κοιτάξῃ τόν ἡμεροδεχτή, πλησιάζ-
ει ένα ψηλό παράθυρο και βλέπει, από
τά τζάμια, μόνο τήν ἀτμόσφαιρα, τόν
οὐρανό. "Η τὸ πολὺ-πολὺ, και σιεπές
σπιτιῶν και κάποια μακρινὰ βουνά...
Εἶναι μιά αἴθρια μέρα, με ἥλιο. Ἄλλα
τί ἐποχὴ; Χειμῶνας, ἀνοιξη, καλοκαί-
ρι ἢ φθινόπωρο; . Νομίζετε πῶς ὁ ἄν-
θρωπος αὐτός, που βλέπει ἀπ' τήν κλει-
στή του κάμαρα ὅσα σᾶς εἶπα, χωρίς
νά ξέρῃ τίποτ' ἄλλο, θά μπορούσε νά
καταλάβῃ; — Ἐγὼ στοιχηματίζω πῶς
θά μπορούσα. Θάλεγα με πεποίθησι:
«εἶναι ἀνοιξη! εἶναι φθινόπωρο!» Για-
τί καθ' ἐποχὴ ἔχει κάτι ἐλωεδιόλου ἰ-
διαίτερο στήν ἀτμόσφαιρά της και στόν
οὐρανό της. "Ἐτσι μιά αἴθρια ἡμέρα της
ἀνοιξης, —κι' ἀφίνω τώρα τίς συννεφια-
σμένες, τίς βροχερές, τίς χιονισμένες, —
εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ μίαν αἴ-
θρια στήν καρδιά τοῦ χειμῶνα, εἶναι
διαφορετικὴ ἀπὸ μίαν αἴθρια τοῦ καλο-
καιριοῦ.

Οἱ διαφορὲς αὐτὲς χρωστοῦνται στή
μεγαλύτερη ἢ μικρότερη ὕγρασία της καθ'
ἐποχῆς, και προπάντων στή διαφορευ-

κὴ θέση τοῦ ἥλιου, δηλαδή τοῦ τόξου που
διαγράφει κατὰ τήν ἡμερήσια πορεία
του στόν οὐρανό. "Η θερμοκρασία δὲν
ἔχει τόσο νά κἀνῃ. Μιά μέρα ἀνοιξιάτι-
κη μπορεῖ νά εἶναι τὸ ἴδιο χλιαρὴ, ἢ
τὸ ἴδιο ψυχρὴ, με μιά μέρα τοῦ φθινό-
πωρου. Κι' ὅμως εἶναι διαφορετικὴς.
Σὲ καθεμιά, ἄλλα εἶναι τὰ γαλάξια τοῦ
οὐρανοῦ, ἄλλα τὰ χρώματα και τὰ σχή-
ματα τῶν συννεφῶν. Καὶ τὸ φῶς ἐπι-
σης. — τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, — εἶναι ἄλλο.
Γι' αὐτὸ ἐγὼ θά μπορούσα, βλέποντας
μόνο ἀπὸ τὰ τζάμια ἐνὸς ψηλοῦ παρα-
θύρου, νά γνωρίσω τήν ἐποχὴ. Καὶ πολ-
λὸ εὐκολότερα βέβαια, ἀν τὸ παράθυρο
ἦταν ἀνοιχτό, ἀν μπορούσα νά σκύψω,
γιὰ νά ἰδῶ τὸ χῶμα. τὰ δέντρα και τὰ
λουλούδια κανενὸς κήπου, ἢ νά αἰσταν-
θῶ τίς μυρωδιές που ἀνεβαίνουν ἀπὸ τῆ
γῆ ἢ ἔρχονται ἀπὸ μακριὰ με τόν
ἀέρα...

Σήμερα λοιπὸν που σᾶς γράφω, εἶναι
μιά αἴθρια, γλυκειά, χλιαρὴ ἡμέρα τοῦ
Νοεμβρίου. Ἄλλα ποιὸς θά τὴν ἐπαίρνε
γι' ἀνοιξιάτικη; Μ' ἔλη τὴν καθαρότη-
τα τοῦ οὐρανοῦ, μ' ἔλη τὴ λάμψη τοῦ ἥ-
λιου, εἶναι ὀλοφάνερο πῶς ἡ φύση ὀ-
λη... νυστάζει. Κι' ἐτοιμάζεται νά κοι-
μηθῇ τὸ μακρὸ χειμωνιάτικο ὕπνο. Ἐγὼ
ἀν ἦταν ἀνοιξη, ἢ φύση θά φαινόταν
φρεσκοξυπνημένη, ἐτοιμὴ νά ποτινάξῃ
καὶ τὸ τελευταῖο της «μαχμουρλικι» και
νά σηκωθῇ, νά τρέξῃ, νά χορεύῃ, νά
πηδήσῃ. Με μιά λέξη, νά ζήσῃ ζυπνη-
τῆ. Ζῆ βέβαια και τώρα, — παύει ποτὲ ἢ
ζωὴ της; — ἄλλα εἶναι, θάλεγε, κου-
ρασμένη ἀπὸ τὰ τρεξίματα και τὰ παι-
χνίδια και θέλει νά ξεκουραστῇ. Θά ζή-
σῃ κοιμισμένη. Ὡς νά ζυπνήσῃ πάλι
και νά πεταχθῇ... Κοίταξε τὰ δέντρα.
Καθὲν' ἀπ' αὐτὰ συμβολίζει τὴ μεγάλη
Μητέρα. Κουράστηκε νάναβάζῃ χυμούς
και νά τρέφῃ τάνθη του και τοὺς καρ-
πούς του. Δὲν ἔχει πιά ὅστε τὴ δύναμη
νά κρατήσῃ τὰ φύλλα του. Καὶ τὰ ρί-
χνει, ὅπως ὁ ἄνθρωπος ρίχνει τὰ ρού-
χα του γιὰ νά πέσῃ στὸ κρεβάτι. Θά
πῆτε ὁ ἄνθρωπος σκεπάζεται, κουκου-
λώνεται, ἐνῶ τὸ καίμενο τὸ δέντρο μέ-
νει ξεσκεπαστο και γυμνό. Ὅστε κἀν
πλαγιάζει. "Ὀρβιο ἐκεῖ, ἀπλώνει τάφυλλα
κλαδικά του σάν ἄσφακα χέρια που ἰκε-
τεύουν τοὺς οὐρανοὺς, και εἶναι πολὺ
εὐχαριστημένο σταν ὁ ἀνεμὸς δὲν εἶναι
πολὺ δυνατός και δὲν τὸ λυγίζει τόσο
που ἢ κορφή του νά γγίξῃ σχεδὸν τὸ
χῶμα...

Τὰ δέντρα, που τὰ λένε ἀειθαλῆ,
νομίζουμε πῶς δὲν ρίχνουν τὰ φύλλα
τους ποτὲ. Κι' ὅμως τὰ ρίχνουν. "Η
διαφορὰ εἶναι μόνο ὅτι ἄλλα, τὰ ρίχνουν
διαμῆς, ἐνῶ ἐκεῖνα τὰ ρίχνουν βαθμη-
δόν. Κοίταξε αὐτὸ τὸ δέντρο τὸ πυκνό-
φυλλο, τὸ ἡσυχιερὸ, πῶσα φύλλα του εἶ-
ναι ξερά, κίτρινα ἢ κόκκινα, και πῶσα
ἀπ' αὐτὰ πέφτουν στή ρίζα του και σι-

γὰ-σιγὰ σχηματίζουν ἕνα στρώμα...
Ἄλλα τὸ δέντρο τὰναπληρώνει σχεδὸν
ἀμέσως. Ἐνῶ ρίχνει τὰ ξερά του φύλ-
λα, ξεπετᾷ καινούρια. Γι' αὐτὸ δὲν γυ-
μνώνεται ποτὲ, και γι' αὐτὸ δὲν περι-
μένει νάρθη ἢ ἀνοιξη, γιὰ νά γεμίσῃ
καὶ νά φροντισθῇ, ὅπως τὰλλα. Κι' ὁ
ἄνθρωπος, στοχάζομαι τώρα, μοιάζει
περισσότερο με τὰ δέντρα τείθειαλῆ.
Δὲν σταματᾷ τόσο ἀπότομα τὴ ζωὴ του
τὸ χειμῶνα, δὲν παρακουράζεται ὡς τὸ
φθινόπωρο, δὲν νυστάζει, δὲν πέφτει σὲ
ὕπνο μακρὸ. Κι' αὐτὸν βέβαια ἢ ἀνοι-
ξῆ τὸν ἀναζωογονεῖ, τὸν ξαναγίνει,
τοῦ δίνει καινούριες δυνάμεις. Ποτὲ ὀ-
μως οἱ δυνάμεις του δὲν τὸν ἀφίρουν ἐν-
τελῶς, και σ' ὅλες τίς ἐποχὲς τοῦ χρό-
νου μπορεῖ τὸ ἴδιο νά ζῆ και νά ἐρ-
γάζεται.

Φυσικά, μιά κατάπτωση τὴν αισθά-
νεται τώρα τὸ φθινόπωρο κι' ὁ ἄνθρω-
πος. Παιδί τῆς φύσης κι' αὐτός, δὲν
μπορεῖ νά μὴ συμμερίζεται τὴ νάρχη
τῆς Μητέρας. Εἶναι ἀκόμα κι' ἡ μελαγ-
χολία που τοῦ προξενεῖ τὸ κίτρινο φύλ-
λο κι' ὁ γκριζὸς οὐρανός... Ἄλλα
νάρχη και μελαγχολία εἶναι παροδικά,
παίγματτα. Καὶ πρίν τελειώσῃ τὸ μεταβι-
τικὸ φθινόπωρο κι' ἐγκαθιδρυθῇ ὁ ἀλη-
θινὸς χειμῶνας με τὰ κρύα του και με
τὰ τζάμια του, ὁ ἄνθρωπος ἀνακτᾷ πάλι
ὅλες του τίς δυνάμεις και ξαναβρί-
σκει ὀλη του τὴ χαρὰ. Μαζὶ μ' αὐτὰ
και τὴν ἀρεξὴ γιὰ ἐργασία. Ὅπως —
εἶμαι βέβαιος, — τὴ βρήκατε τώρα πιά
καὶ σεις, ὕστερ' ἀπὸ τὴ λύπη που σᾶς
προξέννησε ἢ ἐπιστροφή στήν ἄχαρη πό-
λη ἀπ' τὴν ὠραία ἐξοχή, ὕστερ' ἀπὸ τὴ
μελαγχολία τῶν πρώτων συννεφιασμένων
ἡμερῶν κι' ἀπὸ τὴ χάυωση που, πολὺ
ἢ λίγο, κυριεύει ὀλα τὰ ἔμφυχα αὐτὴν
τὴν ἐποχὴ.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΗΣ ΟΡΦΑΝΙΑΣ

— Γιὰ δές, μαμμά, σ' ἐκεῖνη τὴ φοιλίτσα,
δὲ γόρσις πιά ἢ μάννα ἢ χελιδόνα,
και μείναν χωρίς χάρια κι' ἀγκαλιῆς
τόσα πουλάκια ἄχ! ἔρημα και μόνα.

Σὰ φεῦγες μακριὰ ἀπὸ με, μαμμά μου,
φοβάμαι, ἄχ, μὴ τυχὸν και δὲ γυρίσεις
στό σπιτί μας και στή μικρὴ ἀγκαλιά μου,
κι' ἔτσι σάν τὰ πουλιά ὀρφανὰ μάρησις...

Μαμμάκα, σάν τρελλὸς θά σὲ ζητοῦσα,
σάν τὰ πουλιά που κλαίνε, ἀκούς, ἀντάμα,
μονάχα στή φοιλιά τους, ἄχ, θά σκουῖσα,
θά πέθαινα, μαμμά μου, ἀπὸ τὸ κλάμμα!

(Ἄπ' τὸ Ἰταλικὸ) ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΝΑ ΑΡΡΩΣΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

Ἐν' ἀρρωστο παιδάκι, τὸ καί-
μενο, ἔχει ἄ-
Σ' ἕνα φτωχὸ κρεβάτι ἔχει ἄ-
[κουπήσει,
Δομάτιο μουντὸ, σκοτεινιασμένο,
Κάτ' ἀπ' τὴ γῆς κι' οἱ τοῖχοι
[ἔχουν σαπίσει...

Με πόνο τὰ ματάκια ἔχει γυρίσει
Ψηλά, στὸ παραθύρι τὸ κλει-
[σμένο:

— «Ἐλα, γλυκέ μου Ἥλιε, σὲ
[προσμένω,
Τὸ φῶς σου λυπημένο ἄς μὴ μ'
[ἀφήσῃ...

Τὰ πόδια μου πῶς νά μοῦ τὰ ξε-
[σταίνουν!

Ἡ μάννα ἄλλα σκεπάζματα δὲν
[ἔχει,

Τί κι' ἂν με δάκρυα τὰ μαντή-
[λια βρέξει;...»

Μὰ ὡς ἐκεῖ οἱ ἀχνίτες του δὲ
[φτάνουν,

Κι' ἀδιάφορος ἢ ἥλιος ἄλλοῦ
[τρέχει

Κι' ἀφήνει τὰ παιδάκια νά πε-
[θάνουν...
Φιλόσοφῃ

ΣΤΟ ΜΑΡΟΥΣΙ

Κάθε καλοκαίρι, μόλις τελειώ-
να τίς ἐξετάσεις, κίγαινα στόν
ἀγαπημένο μου θεῖο στὸ Μαρούσι.
Ἄεξαχτή θά μοῦ μείνει ἢ
ἄραια ἔξνοιαστὴ ζωὴ μου περ-
νοῦσα με τὰ ξαδέλφια μου. Ὁμι-
μαίμα σὰ σήμερα τὸ μεγάλο
κεῖκο στήν ἀδελφί, που μόλις ἔρ-
χόμου, ἢ πρώτη μου δουλειά ἦ-
ταν νάναβῶ στήν κορφή του και
νά κινηθῶ στὰ τρεξίματα που
σκορπίζανε τὸ μονότονο τραγού-
δι τους στή ζέστη τοῦ καλοκαι-
ριοῦ.

Ἐπειτα οἱ συννομισίες γιὰ τὴ
μουριά τοῦ διαλλαντοῦ κήπου. Τὸ
βράδυ, σταν κομιόνταν ὀλοι, κρυ-
φὰ-κρυφὰ, ξυκόλητοι, βγαίναμε
στήν αὐλή, και με τὸ φῶς τοῦ
φεγγαριοῦ σκαρφαλώναμε στή
διπλαρὴν μάντρα κι' ἀπὸ κεῖ στή
μουριά.

Ἄλλα γιὰ μένα, σωστό πανη-
γύρι ἦταν σταν ὁ θεῖος μου μᾶς
ἔδινε τὴν ἀδεια νά πάμε στόν
Καραγαζῆ. Ἄληθινὴ ἐπιστάρ-
τησι. Μιά ὄρα μπροστὰ ἄρχι-
ζαν οἱ προετοιμασίες, τρώγαμε
βιαστικά ἢ μάλλον δὲν τρώγαμε
καθόλου. Ἐγὼ τότε πήγαινα κρυ-
φὰ νά φωνάζω τὸ μεγάλο ξαδέλ-
φὸ μου, τὸν ἀγαπημένο μου Νάν-
τα, που ἦταν σκυμμένο στὰ βι-
βλία του. Χτυποῦσα τὴν πόρτα
δειλά και τὸν ρωτοῦσα:

— Θάρθῃς και σὺ στόν Κα-
ραγαζῆ;

Τότε αὐτὸς γελοῖσε με τὴν ἀ-
φελιά μου και μοῦ ὑποσχόταν
«αἴριο». Κι' ἐγὼ ἔλεγα ἀπὸ μέ-
σο μου:

— Τόσο τὸ καλύτερο! πάμε σή-
μερα, θά πάμε κι' αἴριο.

Τὴν ἄλλη μέρα προσπαθοῦσα

νά-παίξω κι' ἐγὼ τὸν Καραγαζῆ
ζῆ με τὴ β' ἴθεια τῶν ξαδελφίων
μου ἔσθηνα ἕνα σεντόνι σὲ μιά
γωνιά τῆς αὐλῆς, και με δύο κε-
ριά και με μερικὰ χαρτοτένια
ἀνδρείκελλα προσπαθοῦσα νά
παραστήσω: Ἄλλα ἢ παράστασις
κοβόταν στὴ μέση, γιατί ἔπρεπε
νά κοιμηθῶ. Τότε κι' ἐγὼ μᾶ-
ζουσα σεντόνια και κεριά και τὰ
λάλα σίνεργα, και τὰ φύλαγα γιὰ
τὴν ἄλλη μέρα.

Τώρα ὀλα αὐτὰ τελειώσαν. Ὁ
ἀγαπημένος μου ξαδέλφος, ὁ
Νάντας, ἕνα συνεφιασμένο με-
λαγχολικὸ πρῶτ, μᾶς ἔφυγε γιὰ
πάντα. Τὸ σπιτί ἐρημωσ, ὁ
θεῖός μου με βαρειά ψυχὴ ἔφυ-
γε ἀπὸ τὸ Μαρούσι.

Χτὲς πῆγα πάλι ἐκεῖ. Ἄνω-
ναισθήτως βρέθηκα στὸ δρόμο
αὐτὸ που τόσες φορὲς, με τὰ λι-
νά μου ἄσπρα σούχα, εἶχα περᾶ-
σαι χαρούμενος. Ἐφτάσα ἀπ' ἔ-
ξω ἀπ' τὸ σπιτί, που τόσες χα-
ρὲς μοῦ εἶχε δώσει.

Ἦταν κλεισμένο κι' ἔρημο,
και τὸ ψηλὸ τὸ πεῖκο ἦταν γέ-
ρικο και μαγαμένο.

Μαίμου τοῦ Καλέτη

ΣΚΕΨΕΙΣ

** Ἐσθῆνος που μαθαίνει κάτι
τι και δὲν τὸ ἐφαρμόζει, μοιάζει
με γεωργὸ που ὀργώνει και δὲν
σπέρνει.

** Συχνὰ συμβαίνει στόν ἄν-
θρωπο νά ζητᾷ τὴν εὐτυχία του
κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο που ψάχνει
νά βρῇ τὰ γαλιὰ που ἔχει
πάνω στή μύτη του.

** Ὁ δρόμος τοῦ «αἴριο θά
γίνη» ὀδηγεῖ στὸ «ποτέ».

Μαριολούλοδο

ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

Σήμερα φεύγει ἢ Νίτσα. Σὲ
λίγο θά ῥθῇ νά μᾶς ἀποχαιρε-
τήσῃ.

Κατασπριασμένες ὀλες, ἀμίλη-
τες, ἐμεῖς οἱ ἄλλοτε φλύαρες και
πάντα γελαστές, περπατοῦσαμε
στήν αὐλὴ τοῦ λυκείου μας.

Εἴμαστε ἐπτά ὀλες ὀλες μέσα
στήν τάξη, στή Β' Ἑλληνικοῦ.
Κι' εἴμαστε τόσο ἀγαπημένες!

Τώρα μᾶς φεύγει γιὰ πάντα ἢ
μιά. Θά πάσι με τοὺς γονεῖς της
στήν Ἑλλάδα.

Χτύπησε τὸ κουδόνι τῶν δέ-
κα και μπήκαμε στήν τάξη.

Εἴχαμε Ἑλληνικά με τὸν ἀγα-
πητὸ μας δάσκαλο, τὸν κ. Μ.

Τὸν ἀγαποῦσαμε ὀλες γιατί ἢ-
τανε ὀ πιά γέρος κι' ὀ μόνος που
ἔξσε νά νοιάσει τὴν ψυχὴ μας.

Μόλις ἀρχίσαμε τὸ μάθημα,
μπαινει ἢ Νίτσα μαζί με τὴ με-
γάλη της ἀδελφῆ.

Ὁ κ. Μ. γύρισε πρὸς αὐτὴν
και τῆς εἶπε:

— Πλησίασε, παιδί μου, ν' ἀ-
ποχαιρετήσῃς τίς φίλες σου. Τὸ
μάθημα ἄς διακοπῇ γιὰ λίγο.

Συγκινημένη, ἢ Νίτσα πλησία-
σε τὸν καλὸ μας καθηγητῆ, τὸν
εὐχαρίστησε γιὰ τοὺς κόπους που
ἔκαμε γι' αὐτὴν ὡς τώρα, και
ζήτησε διαρκῶντας συγγνώμη
γιὰ τίς ἀταξίες της.

Ἐκείνος, με τὸ καλοκάγαθο
χαμόγελο στὰ χεῖλη και με συγ-
κινημένη φωνή, τῆς εὐχάρησε κα-
λὸ ταξίδι και νάβρη ἐκεῖ, σταν
εὐλογημένο τόπο που θά πάει,
καλὲς φίλες και καλοὺς καθη-
γητάς.

Ἐκείνη ἢ Νίτσα πλησίασε
πρὸς τὸ θρανία μας. Μᾶς φίλησε
μιά-μιά με τὰ δάκρυα στὰ μάτια
και ἔρητοσ με τρεμουλιαστὴ
φωνὴ ἀπ' τὴν κάθε μιά νά μὴ
τὴν ἐξάσῃ.

Ἐγὼ εἶχα σκύψει τὸ κεφάλι
στὰ χέρια μου, γιατί δὲν μπο-
ροῦσα νά κρατήσω τὰ δάκρυα,
που καυτερα κλυτοῦσαν ἀδιάκο-
πα στὰ μάγουλά μου.

Εἴμαστε τόσο ἀγαπημένες!
Ἦτανε τόσο καλὴ, τόσο εὐθύ-
μη! Πόσο μᾶς ἔκανε και γελοῦ-
σαμε με τὰ ἄσπρα πειράγματά
της. Ὅταν καμμιὰ φορὰ τιμω-
ροῦμαστε ἐξ αἰτίας της με κάμ-
ποσες σελίδες ἀντιγραφῆς, δὲν
μᾶς ἄφηγε νά τίς γράψουμε ἐ-
μεῖς, ἀλλὰ τίς γράφουσε ἢ ἴδια.

Ἐφτάσαμε κοντὰ μου, μοῦ σή-
κωσε τὸ κεφάλι, με φίλησε πολ-
λὲς φορὲς στὰ μάγουλα κι' ἐνώ-
θησαν τὰ μικρά μας δάκρυα και
κύλησαν στὰ θρανία, που τόσες
φορὲς μᾶς εἶχε ἰδεῖ μαζί σκυμμέ-
νες νά κλαίμε ἢ νά γελάμε!

Προσπαθοῦσε νά με παρηγο-
ρήσῃ, με μάλωνε που ἔλαιγα
και που δὲν μπορούσα, τόσο με-
γάλο κορτίσι, νά κρατήσω τὰ δά-
κρυά μου! κι' ὀμως τὰ δικά της
δάκρυα ἔτρεχαν διαρκῶς.

Μᾶς ἔστειλες ἕνα τελευταῖο
χαρτεριόμο με τὸ χέρι, ἕνα τρε-
μουλιαστὸ «καλὴ ἀντάμωσι» κι'
ἔφυγε.

Μιά σιωπὴ ἀπλώθηκε τότε
μέσ' στήν τάξη. Ὁ καλὸς μας
καθηγητῆς σθεβάστηκε τὴ λύπη
μας. Μᾶς ἄφησε λίγες στιγμὲς
νά συνέλθουμε. Ἄλλα δὲν ἐξα-
κολούθησε τὸ μάθημα. Κατάλα-
βε πῶς ἦταν ἄδύνατο νάχομε
τὸ νοῦ μας στή γραμματικὴ ἢ
στό συντακτικό. Κι' ἄρχισε ἀ-
μᾶς μιλά γιὰ τὸν ἀποχωρή-
σιμό. Βγαίναν τόσο μεγαυτιὰ τὰ
λόγια ἀπ' τὸ στόμα του, που
καὶ τραβῆξε τὴν προσοχή. Ση-
κόσαμε τὰ δακρυσμένα μας κε-
φάλια κι' ἀκούγαμε τὰ παρήγο-
ρα λόγια του.

Πέρασαν μερικὲς μέρες ὡς που
νάρχισουμε πάλι τὰ παιχνίδια
μας κι' ἢ τάξη νά πάσῃ τὴ συ-
νευθισμένη της ὄψη. Τὴ Νίτσα
δὲν τὴ θυμόμαστε παρά σ' ὀ-
ρισμένες στιγμὲς. Ἡ παιδικὴ μας
ψυχὴ δὲν μπορούσε νά μείνη πι-
στή στή μνήμη μᾶς φίλης και
μόνο τὰ σπάνια γράμματά της
μᾶς τὴ θυμζαν.

Τώρα ἔχουν περάσει τέσσερα
χρόνια ἀπὸ τότε. Μόλις θυμά-
μοι τὸ δροσερὸ προσωπίκι τῆς
φίλης μου. Δὲν ἔξρω τί ἄβγηνε.
Ἐνας δυνατὸς ἀέρας, ἢ τύχη,

φύσηξε και μᾶς σκόρπισε ὀλες
ἀπ' τὸ τρυφερὸ κλαδί που ζού-
σαμε. Πέσαμε στὸ δρόμο τῆς
ζωῆς, που σπερῶνόντας μᾶς ὁ
ἀέρας, θά μᾶς φέρῃ κ' ἕθε μιά στὸ
τέλος του...

Ἄρτεμης

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΑΚΙΑ

Εὐθὺς μόλις περάσει ὁ παγε-
ρὸς χειμῶνας και τὸ λιβάδια
στρωθοῦν με τὰ κοκκινοπόρσινα
χαλιὰ, τὰ μικρὰ πουλάκια θ' ἀ-
φίρουν τίς μακρινὲς και θερμὲς
χώρες και θά ἐτοιμαστοῦν γιὰ
τίς δροσερὲς ἀνοιξιάτικες φαλί-
τσες τους. Καὶ μόλις ἔρθουν, θ'
ἀρχίσουν νά κουβαλοῦν ἢ ἕνα
φυλλάρακι, ἢ μιά περτίτσα, ἢ λί-
γη λάσπη γιὰ τὴ μικρὴ ἀγαπη-
μένη φωλιτσα. Μὰ και πάλι ὀ-
ταν τὴ χτίσουν, τὰ μικρὰ μας
πουλάκια δὲ θά ἡσυχάσουν. Θά
καθήσουν νά κἀνουν ταῦτοῦλα-
κια τους, νά βγάλουν τὰ πουλά-
κια τους. Ὑστερα θά τρέξουν νά
φέρουν στὰ χαρτωμένα μικρὰ
τους κανένα σπύρο, ἢ κανένα
κουνοῦακι, κι' ἐκεῖνα θά περιμέ-
νουν με ἀνοιχτὸ τὸ στόμα τὸν πα-
τέρα και τὴ μητέρα, που τους τὸ
βάθουν στὸ στόμα κι' ἀμέσως τρέ-
χουν γιὰ νέες φροντίδες.

Ὅταν ὀμως μεγαλώσουν τὰ
παιδάκια τους και κἀνουν φτερά,
θά τρέξουν ἐλεύθερα στὸ δάσος
ἢ στήν ἀκρογιαλιά γιὰ νά νιώ-
σουν κι' αὐτὰ τὴ χαρὰ τῆς φύσης.

Καίμενα χελιδονάκια, πόσο ἀ-
πλή και χαρούμενη εἶναι ἢ ζωὴ
σας!

Ἰωάννη

ΑΓΓΛΙΚΟ ΚΙΟΥΜΟΡ

ΤΙ ΗΤΑΝ;

Ἐνας ζητιάνος στεκόταν μιά
φορὰ σ' ἕνα κεντρικὸ δρόμο τοῦ
Λονδίνου, στὸ στήθος του κρε-
μωταν μιά πινακίδα με τὴν ἀπλή
ἐπιγραφή: «Τυφλός».

ται με την ἀξία του) **Ἄρτεμι** (πολύ μ' εὐχαρίστησε τὸ μεγάλο σου κί' ὄρατο γράμμα· τὰ κομμάτια σου, θὰ εἶδας, δημοσιεύθηκαν καὶ τὰ δύο τὸ ἓνα πρὸ ἄλλου καιροῦ καὶ τὸ ἄλλο σήμερα) **Ἀλλίαν Μαρινάκη** (ἔστειλα· εὐχαριστῶ γὰ τὰ καλά λόγια· κί' ἐγὼ λιπὴθηκα γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀλεξάνδρου Μωραϊτίδη, ποὺ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἑλλήνας συγγραφεύς) **Δραμαίαν** (καὶ τὸ δικό σου γράμμα, πίστεψε, μὲ ἀρεσὸν πολὺ ὄχι, γιὰ τὸ πρόσαιπο ποὺ ρωτᾷς, δὲν εἶναι) **Ἀθήαν Δρόσου** (ὄχι, «Μαγική Εἰκόνα» ἀνεῖν εἰκόνας» δὲν μπορεῖ νὰ μὲν στείλῃς μονάχη τῆς· αὐτὲς ὑπάρχονταί σις Ἀσκήσεις, καὶ μόνο σὲ Συλλογῇ Ἀσκήσεων, ποὺ θὰ μὲν ἐστειλῆς γιὰ τὸ διαγωνισμό, θὰ μποροῦσες νὰ τῆ βάλῃς ὡραῖο ἔπος πάντᾳ τὸ γραμματάκι σου) **Κοκύλαν** υοῦ **Χαλανδρίου** (εἶπα στὸν κ. Ε. πόσο σὲ συγκίνησε ὁ «Σταυρογιάννης» τοῦ) **Μεγαλοσχολίτην** (τὸ 1ο φύλ-λο τοῦ 47ου ἔτους ἔχει ἐξαντληθῆ ἢ Ἀγγελία κάνει δρ. 12 καὶ ὄχι 10) **Δ. Ὀρφανόν**, **Ἐλένην Καλβονοκόρη**, **Δέσποιαν Γαβριηλίδου**, **Χρυσορρόδιον Συννερέα** κτλ.

Εἰς δευτέρᾳ ἐπιστολᾷ εἰλαβα μετὰ τὴν 10 Νοεμβρίου, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 246ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δικαίᾳ μέχρι τῆς 16 Ἰανουαρίου.

736. Δεξιόγραφος
Θὰ τὸ πῶ σὺν παραμύθι :
Μιά φορὰ κί' ἔναν καιρό,
— Πέρασαν πενήνᾳ χρόνῳ, —
Εἰς τὸ σὺμψαν προσκολληθῆ
Πρόθεσι, κί' ἔγειν' αὐτό,
Τόση ἀγάπη καὶ τὸ ζῶνει.

737. Στοιχειοτονόγραφος
Μπορεῖς τὸ κάθε τι νὰ κινήσης,
Ἐμὲ σὺν ἔχεις καὶ λίγη διάθεσι.
Μὰ τάχα, ἀν μ' ἀποκωφεύσεις
Καὶ στή βαρεῖα μου κινήσης
[τάθεσι,
Πλήθος ἀνθρώπων θὰ ἰδῆς
[μπαρτίτᾳ σου
Ἄες κί' εἶν' κανένα συλλαλητήριον.
Ὅμως σὲ τόσους μέσα — σοχί-
[σου, —
Δὲν θάπαντήσης οὐτ' ἓνα κύριον!

738. Μεταγραμματισμός
Πολλοὶ πέρασαν αἰῶνας
Ποῦ Θεὸς ἦμον στή Ρώμη.
Τὸ κεφάλι μου θάλλᾳξῃς ;
Τότε, λῦτα μου, νὰ ψάξῃς
— Χάλια μου, — στοὺς ἀχρῶνας,
Νὰ με βρῆς κοντά... στή βρόμη.

739. Στοιχειόγραφος - Ἀναγραμματισμός
Τὸν κόσμον τοῦτον τὸν πεζὸ βα-
[εἴθηκα
Καὶ στῆς Μυθολογίας τραγυρ-
[νοῦσα
Τὸν κῆπο, ποὺ σημαία ἔχει καὶ
[τέρατα...
Ἐκεῖ, κάποιον τοῦ ζωῶ ἀπ' τὰ
[κέρτατα
Τάρπαζω καὶ τοῦ κόβω τὸ λαί-
[μάκι,
Μὰ τοῦ κουνῶ καὶ λίγο τὸ κορ-
[μάκι,

Καὶ νά, στὸν Ἐλικῶνα πᾶνω
[βροβήκα
Καὶ ξάνοξα μπροστά μου κάποια
[Μοῦσα !
740. Αἶνιγμα

Στὴν κοινὴ γλῶσσα, τ' ἀρεσινικό
[μου
Ἔχει χωράφια, κοντὰ σαλιώνια,
Ποῦ τὰ ὀργώνουν καματερά.
Στὴν καθαρῆουσα, τὸ θηλυκῶμου
Στὰ φύλλα σέφνεται καὶ στὰ κλώ-
[νια

Προτοῦ ἀνόμα κάνει φτερά.
741. Χί
+ * * * + = Τύραννος.
* + * + * = Πιστὸς φίλος.
* * + * * = Χώρα τ. Μικρασίας
* + * + * = Ἐκ τῶν 7 σοφῶν.
+ * * * + = Ἄλλος Ὀρφεύς.

742. Κρυπτογραφικόν
1234567890 = Τόραννος νήσου.
23570 = Πλάτων.
34520 = Ζῶον.
4124320 = Ἐπίθετον.
54620 = Ἀρχαῖος βασιλεὺς.
671890 = Τεχνίτης.
70896 = Ὀδράνιον σῶμα.
87670 = Ἀρχαία πόλις.
9675890 = Ἦρος.
087896 = Μονὰς βάρους.

743-745. Ἀστεῖαι ἱστορικαὶ ἐρωτήσεις.
1. — Ποῦ ἐβασίλευσαν ἄλλητες ;
2. — Ποῦ ἐρητόρουνε κόραξ ;
3. — Ποῦ ἔδρανον ἀδραστός ;

746-750. Μαγικὴ Δέξις
Τῆ προσθήκη ἑνὸς οὐδέτερου ἐπιθέτου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι πόσαι λέξεις :
Μέδω, δίκη, νομή, βία, χῶρος.

751. Ἐπιγραφή ἐν Τριπλῆς Ἀεροσταχίδος
* * * Τὰ τρία πρῶτα γράμμα-
* * * τὰ ἐκάστην τῶν κάτωθι
* * * ζητούμενων λέξεων (τῆς
* * * τελευταίας τὰ δύο), νὰ
* * * τεθοῦν εἰς τὴν θέσιν τῶν
ἀστεριῶνων, ὥστε νὰ σχηματι-
σθῆ ἑπιγραφή ἀναγνωσκομένη
βουστροφηδὸν ἐκ τῶν ἑνω :
1, Τὸν ἔλεσις 2, Ἐχθρική
πῶξις, λεηλασία, καταστροφή 3,
Κράτος τῆς Ἄνω Ἀνατολῆς 4,
Νῆσος τῆς Ἑλλάδος 5, Ἐ-
ξάρτημα πλοίου.

752. Φωνηεντόλιπον
ρθ - κ - λλς - π - εν - χ
κ - γο - μοτι

753. Γρίφος
μας μας
νάξι σείσι
μας πλάς
μας

[Ὁλόκληρη ἡ βραβευθεῖσα εἰς τὸ Πεντάθλον Συλλογῆ τῆς Πανθείας Ἀβραδάτου]

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 35
518. Ὀθρανία (οὐρά, νῆ, α). —
519. Ἀμασις (ἄμα σεις...). —
520. Φτάνω-φτάνω. — 521. Ἰα-
λος - Σαοὺλ - αὐλός.

522. Ε Γ Σ
Υ Ε Ι
Τ Μ Σ
Τ Ι Β Ε Ρ Ι Σ
Μ Ν Ρ
Α Ο Π
Τ Σ Η

523. ΣΥΡΙΓΓΕ (Σ-ταυρός, ὕ-φι-
μα, Ρ-ιον, Ἰ-ρις, Γ-ραφίς, Ση-
ρά.) 524-528. Διὰ τοῦ Α: **Βα-
βάρα, Βαρραβάς, Βαρνάβας, μάν-
δρα, Παλλᾶς.** — 529-533. Διὰ τοῦ
Α: **χολός, παλμός, μόλος, ἔλ-
κος, λῆξις.** — 534. **Ἡ ἰσχὺς ἐν
τῇ ἐνώσει.** (ι εἰς χί, σ' ἐν τί, ἐν
ο σύ.) — 535-537. 1. Ἀσσαβῶν
(It, savon.) 2. Ὀπόρτον (oh !
porte, on.) 3. Σεβίλλη (chez,
ville, y.)

ΕΞΕΛΟΧΗ :
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ
Μυθιστόρημα
355 σελ. — Δρ. 45

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πῶλὸ λέξεις μετὰ ἀπλᾶ
στοιχεῖα δρ. 8 τὸ ἐλάχιστον ἕτημα.
Ἦσαν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἢ λέ-
ξις, μετὰ εἰς τὸ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ
μετὰ κεφαλαία δρ. 1.
* Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.
Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.
(ΚΘ - 991)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣΧΟΛΙΤΗΣ ἀντολλάσει Μ.
Μυστικὰ μετὰ δλους-ες. **Νέα Δ/σις :**
Alme Zafiro Mavroudi, Orphelinat des
garçons à Prinkipio, Stamboul.
(ΚΘ - 992)

Μυστικὴ Ἀστυνομία κοιμηθῆσες ;
ἄναμναι διωρισμένῳ μου μέχρι τῆς
Κυριακῆς.
[ΚΘ - 993]

Μικρὴ Ἀρτίστα, χίλια εὐχαριστῶ γιὰ
τὴς εὐχάς. Θὰ με συγχωρεῖς γιὰ τὴν
τόση ἀργία.
[ΚΘ - 994]

Βραβείον (ΚΘ - 918) Διαγωνισμοῦ μου
ἔδωθα μετὰ κλήρον εἰς Ἰταλίτην τῶν
Ἀγυρῆπουλος.
(ΚΘ - 995)

Ὁμοσπονδία Νεολαίας, σὺν ἔπισην φα-
νέσῃ. Ἐκεῖ ὁ μπαμπὰς σου ἄλλα παι-
δι σὺν καὶ σὺν, Ἐκτερα ; Νὰ σὲ χαιρέ-
σῃ γιὰ τὴν ἐπιτάχινά ποῦξῃς. Ἀγυρῆπου-
λος δὲν εἶναι Μαρκάκης (δὲ πλ. Βέβαια δὲν
εἶναι).
[ΚΘ - 996]

Μαγεμένο Βασιλεῦσιν, ἀλλάζουμι
Μ. Μυστικὰ ; Δ/σις μου : Μιχαὴλ Με-
λῶν, Κόζιμνον Χωρίον.
Κτυπημένο Βουλί
(ΚΘ - 997)

Ὁμοσπονδία Νεολαίας, θαυμάσιος ψυ-
τοσκεπτικῶν, Πιταρικός ὄχι Ἀ-
λεξιάδης. Σὺς γέλασε ἡ Δ/σις ;
Πιταρικός
(ΚΘ - 998)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Δίσατε τὸν κάτωθι
γρίφον καὶ στείλατέ τον εἰς τὴν Δ/σιν :
Δ. Βογιατζίου (διὰ Ναπολέοντα), Κα-
λαμῶτου 106, Ἀθήνας :

μo και v vvvv κω σ χ , τα
v μο vvvv
Συμμετοχὴ τοῦδραμος, Προθεσμία μην-
ιαία. Βραβεῖα τρία ἐκλεκτά. Περιμέ-
νουμε ἀπὸ διατὰ Διαπλασσοῦλα-ες
Χαρῶμένη Ψυχὴ, Ναπολέων
(ΚΘ - 999)

Ὁμοσπονδία Νεολαίας μεγάλο λάθος
ἢ ἀνακάλυψις σου καὶ μετὰ στοιχημα.
Ναπολέων
(ΚΘ - 1000)

ΜΗΑΜ!!! ΜΗΘΥΜ!!!
Ο ΠΑΝΖΟΥΡΝΙΜΟΣ ἔφτασε σὺν γορδαῖς
γρίφον καὶ ὀργάνισιν γιὰ νὰ σκανδαλίω καὶ
πᾶν τὸν διαπλασσοῦνον. Τὸ καλύτερον
ἢ α. Μ. εἰς α' μαρκιῶν τὸν ταξίδια ἀνα-
κάλυψε φαιδός, δι' ὃν κατορθῶναι νὰ γνο-
ρῆθῃ μετ' ἐπ' τῆς μάσκες τοὺς διαπλασ-
σοῦλα : **Κέρη τῆς Κιζιῆου** — Σεφερλί,
Μίς Ἑλλάδος — Ἐρεφάνου, **Ζωφλομαρῶνας** —
Πικὲ Ἀσιπὸν τὸν γοῦν σης! Μυστικὴ Ἀ-
στυνομία, τὶ ξεχωρτάλιμα ἦταν αὐτό ;

[ΚΘ - 1001]
Δ νταπόδοσις : **Φιλοπρεπὸς** = Ἀγαθὸ-
πολιός.
Ἀλαντίνα (Λοῦθα Κάιττα Κατακρού)
(ΚΘ - 1002)

ΕΝΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΟΣΥΛΛΟΓΩΝ
Κοινοῦ Προέδρου (ἢ βασιλέα) τῆς Ὀμο-
σπονδίας Νεολαίας. Ἐλάσμε τὸ γράμ-
μα σὺν καὶ σὺς συμβουλευόμε νὰ προμη-
θευθῆτε τὸ ταχύτερον ἓνα ὀδηγὸ καλῆς
συμπεριφορᾶς, ἐννοητικῶν γιὰ τὸ νέο
ἄξιωμα καὶ εὐχόμεσθε καὶ εἰς ἄνατορας
καὶ... δῆμοφρος !!!
Βοναπάρτης (πρόεδρος)
(ΚΘ - 1003)

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΒΑΣΙΛΕΥΣΑ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΣΥΝΕΛΙΑ : Φῶδ Μᾶδ = Μυστικῶν,
Ἄλιας = Ματαρῶνας, Ἀταλάντη = Πο-
λίτη, Τρομπερὸς = Ἐξουθενήτης, Κουτορο-
κῆς, Σειρήνας = Τσακίρη, Ἀδούρα = Φο-
μῆ, Σαρπάρτης = Παπαδάτος, Ροκίλια =
Κακογιάννη, Πρωταθλήτρια = Λιμποροῦ-
δου.
ΕΣΤΡΑΤΙΑ ΔΔ
(ΚΘ - 1004)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
Τ ἤθημα διαγωνισμοῦ Ἀποτελέσματα
Ἐ Διαγωνισμοῦ: 1ου βραβείον: Πά-
ρις, 2ου Μικητικὸν Ρῶδο, 3ου Ἀσο-
μας, 4ου Κένταυρος. Βραβευθέντες !
Στείλατε ταχυδρομικὰ τέλη.
Διαγωνισμοῦν : Ἐσπεράντο
ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ : Στὴν (ΚΘ - 988) ἔνα-
τὰ Kassenhofen, διατάξτε Wassenhofen,
καὶ ἐντὶ Ἀσπιδόβραχθι διατάξτε Ἀσπιδόβρα-
[ΚΘ - 1005/]

Καστανὴ Νεράϊδα, Μαγική, ἀλλο-
γραφίσις : Ἀστὴρ τοῦ Πέντου
(ΚΘ - 1006)

Μαγικὴ Νυκτις, Μιμήτις Ἐλάντιος, Ἐ-
λίαντα, Χαρῶμένη Ψυχὴ, Ναπολέων,
Γαρζάν, Νοστιμῶν, Φαυράσιος, καὶ λοι-
πὰ Διαπλασσοῦλα ες, τὸ τετραδικὸν σὺς
θὰ μ' εὐχαριστοῦσθε πολὺ. (ΚΘ - 945).
Βοναπάρτης

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΣΩΣ,
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΟΤΙΚΑ
ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει κριθμοῖς,
δ' πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ
τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος
τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης,
(μετὰ 60 εἰκόνας) δρ. 36 (10 καὶ
12).

Ἡ Ἀδελφοῦλα μου, μυθι-
στόρημα Γ. Ξενοπούλου (μετὰ 24
εἰκόνας) δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωὴν,
ὑπὸ Ἀγγέλου Κασσιγῶν, δρ.
8. (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐδυτυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου
Κασσιγῶν, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῶμα τοῦ Φθόνου, (μετὰ
20 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9).

Μιά φορὰ κί' ἔναν καιρό,
Δημοτικὰ Παραμύθια, Τόμος
Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Ταρ-
σοῦλη. Ἄδετο δρ. 40. Δεμένο
δρ. 50. (9,50 καὶ 11,50).

Παιδικὸν Θέατρον, Γ. Ξε-
νοπούλου, δι' ὀργῆς Σχολειῶν
καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος
δρ. 17. (5,50 καὶ 7,50). Β'
Τόμος δρ. 17. (5,50 καὶ 7,50).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τομί-
διον, Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πρὸς δ Νικίον, (μετὰ 24 εἰ-
κόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Πυρροκόλης, (μετὰ 24 εἰ-
κόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9,50).

Ὑπερ Πατριδός, (μετὰ 24 εἰ-
κόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Φῶνις, ἔμμετρον διήγη-
μα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).